

شروع ۱۲

گروه شرکت‌های زانیار
Shirdooshan

2nd Year . No.12 . Nov 2021

سال دوم . شماره ۱۲ . آبان

۱۴۰۰

- تغذیه‌ی دقیق: چالش‌ها و فرصت‌ها
- مدیریت مؤثرورم پستان فراتراز سوماتیک سل‌کانت
- تفکر درازمدت در طراحی گاوداری
- ماندگاری گاو و ارتباط مستقیم آن با سودآوری
- روش‌های هوشمندانه‌ی ارتقای عملکرد دوشش

STORTI

فیدر ثابت عمودی دانکر استورتی
با ظرفیت ۴۴ متر مکعب

- مجهز به سیستم توزین بسیار دقیق شرکت Dinamica Generale
- با ۸ لودسل قوی، مقاوم و استهلاک پایین
- مدیریت کامل کامپیوتری جیره های گاو شیری
- کلیه سیستم کنترل پنل والکتروموتورها، ساخت زیمنس آلمان
- دارای ۳ مارپیچ با اختار هندسی منحصر به فرد
- هر مارپیچ دارای گیربکس و دیفرانسیل مستقل
- گیربکس و دیفرانسیل دور متخیز ساخت کمرباتالیا
- ظرفیت تولید ۱۵ تن خوراک نرم، یکنواخت و مطلوب
- ساده تر بودن دستگاه و نیاز به خدمات کمتر پس از راه اندازی
- استفاده از انرژی الکتریکی: ارزان تر و پاک تر از گازوئیل
- کاهش چشمگیر تلفات ناشی از جسم خارجی به واسطه استفاده از آهنربای مخصوص

IN LOVE
WITH FEEDING®

دانکر ثابت
۴۴ متر مکعبی عمودی

دوبرمن خود کششی
۳۰ متر مکعبی

دانکر پشت تراکتوری
۲۱ متر مکعبی عمودی

واحد اتوماسیون دامپروری

شعبه مرکزی

۰۲۱۴۴۱۹۲۱۱۹
۱۰۴ داخلی ۰۲۱۴۴۱۹۲۱۱۹

۰۹۹۱۲۰۵۸۲۴۵
قربانعلی ۰۹۹۱۲۰۵۸۲۴۵

۰۹۱۲۲۷۸۹۶۲۱
سیفی پور ۰۹۱۲۲۷۸۹۶۲۱

شعبه اصفهان

۰۳۱۳۵۵۸۵۲۸۵

انتقادها و پیشنهادها

۰۲۱۴۴۱۹۲۱۱۶

۱۶

تفکر درازمدت
رمز موفقیت
در طراحی گاوداری‌های
شیری مدرن

طراحی مجتمع‌های مدرن پرورش گاو شیری

۱۲

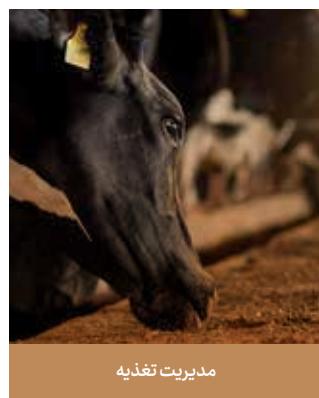
مدیریت مؤثر و روم پستان
فقط به سوماتیک سل
کانت وابسته نیست

مدیریت سلامت و بهداشت دام

۶

تغذیه‌ی دقیق
چالش‌ها و فرصت‌ها

مدیریت تغذیه

۳

شکستن رکوردهای
دیرینه در وسعت و
تنوع فعالیت‌ها

پیام سردبیر

مدیریت پرورش گوساله شیری به روایت دلاوال

مدیریت گوساله‌ی شیری
به روایت دلاوال
فصل دوم

۳۸

اتوماسیون تغذیه

تیغه‌های فیدر-میکسر
چقدر باید عمر کنند؟

۳۴

شیدوشی و اتماسیون دامپروری

عملکرد سالن
شیدوشی به مهارت
کارکنان و سیستم مورد
استفاده در سالن‌های
نگهداری دام بستگی
دارد

۳۰

مدیریت اقتصادی

افزایش ماندگاری گاو،
سودآوری گله را
بالا می‌برد
اما چگونه؟

۳۴

صاحب امتیاز: شرکت زانیار نوین آریایی (سهامی خاص)
شماره‌ی مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۸۵۰۷۶
مدیر مسئول: آزاده تقی‌وند. سردبیر: محمد‌امین تقی‌وند
مدیر تویید محتوا: مهدی شفوقی
شورای علمی و تحریریه: دکتر امیرحسین فرهادی، مهندس مریم محمدامینی
طراح گرافیک: شهرام ملک‌زاده. امور مشترکی: غزل بکرانی
لیتوگرافی و چاپ: میران
نشانی نشریه: تهران، کیلومتر ۱۷ بزرگراه فتح، خیابان نخل، پلاک ۱، کد پستی: ۱۳۸۸۵۱۴۴۵۱. تلفن: ۰۲۶۴۹۶۲۲۳۱. وبگاه: www.XaniarCo.com. رایانامه: Bakrani@XaniarCo.com

شکستن رکوردهای دیرینه در وسعت و تنوع فعالیت‌ها: تابستانی به داغی عبور از خط پایان یک ماراتن...

سرانجام با پشت سرگذاشتند بالغ بر دو سال و نیم تجربه‌ای بدیع و درس آموز از فرازها و فرودهای رنگارنگ در تولید رسانه‌ای نوپا و نوآور، متفاوت و کاملاً مستقل، و حساسیتی تام و تمام نسبت به اثربخشی و گفتمان زایی نزد جامعه‌ی گستردگی مخاطبان، به دوازدهمین شماره‌ی شیردوشان رسیده‌ایم. عدد ۱۲ نزد اصحاب رسانه‌هایی که در زمینه‌ی گاهنامه‌های اطباقه‌بندی می‌شوند، حس خاصی را بمو انجیزد چراکه نمادی است از یک ساله شدن ماهنامه‌های نوپا و منتظر است با ورود نشریات جوان و نو نوشه‌بندی دوره‌ی پختگی و جاافتادگی شان! پس قطع‌آمی توانید تجسم کنید که «رسانپردازان» زانیاری با مشاهده‌ی رویش و پویش دوازدهمین نهال بستان جوان خود مشحون از چه شورو و شعفی هستند! از فاصله‌ی بین شیردوشان تابستانی (تیرامسال) تا شیردوشان پاییزی (شماره‌ی حاضر) خانواده‌ی زانیار بر اساس برنامه‌های مصوب برای سه ماهه‌ی دوم سال جاری، به کوشش مضاعف خود در حوزه‌های چندگانه‌ی عملیات فنی و اقتصادی خود مشغول بودند و علی‌رغم تداوم روند تزايدی تنگناها در نظام پولی و حیات اقتصادی کشور، یکی از پرکارترین و پژوهش‌ترین تابستان‌های سنت اخیر زانیار را رقم زندند.

محصولات خوارکی زانیار در گله‌های مرجع ابداع نسخه‌های تکمیلی یا خلق ترکیب‌های جایگزین در استان‌های برگزیده به اجرا گذاشته خواهد شد. علاوه بر این، دستورالعمل‌های جدیدی برای حصول اطمینان از کیفیت مواد خام تهیه شده پیش از تخلیه در سیلوهای مستقر در مراکز چندگانه‌ی فراوری و بسته‌بندی این محصولات (مطابق با استانداردهای مرجع در صنعت خوارک دام) به مرحله‌ی اجرا گذاشته شد.

فاز نخست خدمات بین‌المللی آموزشی و ترویجی زانیار در ایران
درست در نیمه‌ی تابستان گذشته و به مدت ۱۰ روز، یکی از برجسته‌ترین شخصیت‌های جامعه‌ی بین‌المللی صنعت دامپروری یعنی پروفسور استفان برگ‌ستراند (Stefan Bergstrand) سوئدی که از ابتدای سال جاری رسماً به جرگه‌ی مشاوران گروه زانیار پیوسته بود دره استان کشور فاز نخست اولین طرح آموزش و ترویج بین‌المللی گروه زانیار را اجرانمود. وی که حدود ۵ سال از کنشگران سرشناس صنعت دامپروری شیری در سطح جهان و به مدت ۲ سال از مدیران ارشد خوش‌فکر و خلاق دلاوال بوده که بسیاری از مدیران و دانشمندان برجسته‌ای را که امروزه در کشورهای مختلف در خانواده‌ی بزرگ دلاوال مشغول به کارند کشف و جذب نموده است. تأسیس و مدیریت آکادمی جهانی دلاوال نیز یکی از برگ‌های زرین کارنامه‌ی درخشان اوست. طراحی و اجرای حدود ۲۰ مگا فارم در کشورهای عربی، روسیه و چین، مدیریت انجمن ملی دامداران شیری سوئد، انتشار سرمهقاله در دفاع از منافع دامداران شیری در روزنامه‌های مشهور و کثیر‌الانتشار بین‌المللی و سخنرانی در مجمع عمومی سازمان ملل متحده به نیابت از همین صنعت جزء دستاوردهای دیگری بوده است. اما شاید ماندگارترین میراث وی، اصلاح ساختاری دامپروری خرد-دهقانی در کشورهای کمتر توسعه

ثبت‌نامه‌ی بازار تیت‌گاردها

با فرارسیدن تابستان گرم ۱۴۰۰، و پس از قریب به دو سال از آغاز عرضه‌ی آزمایشی پری دیپ‌ها و سپس پست دیپ‌های فوق ممتاز زانیار برپایه‌ی فرمولاسیون محبوب‌ترین اقلام مشابه در سبد محصولات دامپردازی شرکت دلاوال و به مدد پشتیبانی‌های علمی و فنی دامپردازی کنخه‌ی ایرانی و سوئدی، این محصولات دوره‌ی کارآزمایی خود را در بزرگترین گله‌های دام شیری کشور را توفیق کامل پشت سرگذاشت و به بازار ثبت شده و رو به رشدی دست یافت. بدیهی است نظر به اهمیت خطربر مبارزه با ورم پستان به منزله‌ی یکی از عمدت‌های تقویت عوامل حذف اجباری در گله‌های شیری برای پایش عملکرد تیت‌گاردهای تحت مصرف در گله‌های هدف بر مبنای نتایج تست ادواری بالک تانک و آموزش مستمر شیوه‌های استاندارد بهره‌برداری از محصولات مزبور در هر وعده دوشش، با انکا به دانش روزآمد آکادمی جهانی دلاوال، با مدیران و کارشناسان و گاودوشن زحمتکش شاغل در گله‌های هدف و براساس یک پروتکل استاندارد جهانی روازنزدیک به همکاری مشورتی مشغول هستیم و برآیند حاصل از این تعامل فرآگیر را در بهسازی هر چه بیشتر محصولات خود به کار خواهیم بست.

تعمیق نظرات و نوآوری در تحقیق و توسعه‌ی محصولات خوارک

هم‌زمان با ورود سبد کالاهای خوارکی گروه زانیار به دوره‌ی بلوغ خود پس از بالغ بریک دهه کسب تجربه و تداوم سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه‌ی فرمولاسیون و تولید مقررین به صرفه‌ی محصولات خوارکی مناسب با نیازهای متغیر بازار هدف، از تابستان امسال با اجرای تمهدیات لازم سازمانی، گروه تحقیق و توسعه‌ی محصولات خوارکی گروه برنامه‌ریزی تازه‌ای را در دستور کار خود قرار داد که بر مبنای آن نظام نامه‌ی مدونی برای پایش کیفیت و عملکرد

در زمینه‌ی ساختار و آخرين تحولات بازار جهانی شیر و لبنیات و جایگاه ایران از منظر تولید و صادرات این محصولات، مدیریت تغذیه‌ی گاو شیری و آنالیز کود، کیفیت شیر، فرایند تولید و ذخیره‌ی شیر در سیستم پستانی و مدیریت دوشش گاو شیری در اصفهان (مرکز همایش‌های تعاونی دامداران وحدت اصفهان) و تهران (هتل اوین). در پایان هر دوره نیز به رسم معهود و معروف آکادمی جهانی دلاوال گواهینامه‌هایی به یکایک مهمانان گرانقدار از جانب این مدرس شهر اعطاشد. این نکته‌ی دلگرم‌کننده و امیدبخش را نیز لازم به ذکر می‌دانم که عده‌ی قابل توجهی از دامداران، دامپزشکان، کارشناسان و حتی فرزندان نباده و آینده‌ساز صنعت دامپروری کشور از این دوره‌ها استقبال نمودند و در یک مورد خاص، پدر در اصفهان و پسر در تهران، پای درس استファン برگستراند بزرگ نشستند!

در همین مجال، باید فرصت را مغتنم بشمام و این نوید را به جمع بزرگ دوستداران و خوانندگان شیردوشان بدhem که طبق برنامه‌ی های موجوده با این مبدع شهیر بسیاری از مفاہیم نوین دامپروری پایدار همچون فرایند دوشش مطابق با جریان شیر خروجی و تجهیزات مرتبط با آن (ناظیر خرچنگی‌های نسل جدید، دستگاه تنظیم خلاً دوزمانه، و امثال آن) در اواسط اردیبهشت سال آینده فاز دوم طرح جامع آموزش و ترویج دامپروری نوین را در استان‌های مختلف و با محوریت تهران و اصفهان اجرا خواهیم نمود. جزئیات فاز دوم این طرح آموزشی و ترویجی از طریق همین نشریه و رسانه‌های رسمی گروه زانیار در فضای مجازی به اطلاع عموم دست اندکاران صنعت خواهد رسید و امیدواریم جمع بزرگتری از آنان، فرصت بهره‌مندی از دانش و تجربه‌ی این استاد ایران دوست و کم‌نظیر را پیدا کنند.

یافته نظیر بنگلادش و نیکاراگوئه، ایجاد شبکه‌های جمع‌آوری شیر و ترجیب سرمایه‌گذاران بزرگ سوئیچ جهت تأسیس صنایع لبنی برای جذب و فراوری شیر در گشورهای مزبور و خدمت به توسعه‌ی اقتصاد خانوارهای محروم در جوامع روستایی این گشورها بوده باشد، پژوهه‌هایی که امروزه در چند مورد خاص به شرکت‌های غول‌آسای صادرکننده‌ی شیر و محصولات لبنی با برندهای ساختار جهانی تبدیل شده‌اند.

خدمات آموزشی و ترویجی پروفسور برگستراند در فاز نخست طرح‌های مصوب مربوط به گشور مابه اجمال قابل تقسیم به سرفصل‌های زیر می‌شد:

۱. آموزش مقدماتی بدنی کارشناسی زانیار در زمینه‌ی ساختار و آخرين تحولات بازار جهانی دامپروری شیری و صنایع لبنی خصوصاً تحت تأثیر همه‌گیری کووید-۱۹ و درآمدی بر اصول شش‌گانه‌ی مدیریت گاو شیری از دیدگاه پایداری تولید، بهره‌وری طول عمر دام و سودآوری حداقلی. در فرصت بهتری، با تفصیل بیشتر در باب این شش ضلعی مدیریتی سخن خواهیم گفت.

۲. ارزیابی تحلیلی از فارم‌های تاره تأسیس یا در دست احداث در استان‌های مختلف و ارائه‌ی گزارش مکتوب به مالکان و مدیران این واحدها مشتمل بر ارزیابی وضع موجود و زمینه‌های قابل اصلاح برای کاهش هزینه‌های آتی تولید شیر و گوشت و پایدارتر شدن زنجیره‌ی مدیریتی اعمال شده در هر گله.

۳. بازدید از واحدهای نخبه‌ی دامپروری شیری در استان‌های مختلف کشور و برگزاری جلسات کارشناسی جامع برای ارائه‌ی توصیه‌های فنی و نیز ارائه‌ی گزارش مکتوب از جمع بندی ارزیابی‌های صورت گرفته از هر واحد.

۴. برگزاری دو دوره‌ی آموزشی یک روزه و هر کدام در قریب به ۹ ساعت

که در آینده‌ی نزدیک میزان گله‌ی بسیار نخبه‌ای از تلیسه‌های جزی دانمارکی خواهد بود. مهندس کریستنسن پیش از پایان سفر خود به ایران، طی یک مصاحبه‌ی مشروح تلویزیونی، مزایای پرشمار فنی و اقتصادی نژاد جزی را برای مخاطبان علاقه‌مند برشمده، توجیه واردات تلیسه‌های آبستان را به مثابه یک روش سرمایه‌گذاری در این نژاد در قیاس با سایر روش‌ها به ویژه انتقال جنین برشمده. مشروح این مصاحبه‌ی مهم راهگشا با زیرنویس فارسی در صفحه‌ی اینستاگرامی گروه زانیار قابل دسترس و مشاهده است.

بازدید مدیر عامل شرکت میاکو اگری تریدینگ از اسپانیا (صنعت علوفه) هم‌زمان با بازدید هیئت‌های اروپایی برشمده در بالا، شریک تجاری و فنی دیریا ای گروه زانیار، آقای مهندس میکل ریپس، مدیر عامل شرکت میاکو اگری تریدینگ (MIYACO Agri Trading) نیز به مدت یک هفته میهمان گروه زانیار بود و علاوه بر همراهی سایر بازدیدکنندگان اروپایی در سفر به استان‌های مختلف کشور، یک رشته جلسات تخصصی با طرف‌های ذی‌ربط خود در بخش خصوصی، تعاونی و دولتی برگزار و آخرين وضعیت زنجیره‌ی تأمین علوفه‌ی دهیدرانه اسپانیا را در پرتو بحران تحمیل شده بر صنعت حمل و نقل بین‌المللی تحت تاثیر همه‌گیری جهانی کووید-۱۹ و نوسان قیمت ارز و هجوم کشورهای جنوبی حوزه‌ی خلیج فارس برای حفظ ذخایر دائمی خود از یونجه‌ی دهیدرانه اسپانیا برای طرف‌های مقابل برشمده. مخاطبان اصلی وی در این رشته جلسات، آن دسته از کنشگرانی در صنعت دامپروری کشور مابودند که در سال‌های اخیر نقش اصلی را در همکاری با گروه زانیار جهت واردات محدود یونجه‌ی مرغوب دهیدراته از اسپانیا ایفا نموده بودند. امید

بازدید مدیران صادرات و امور فنی شرکت استورتی از ایران
به موازات بازدید پروفسور برگ‌ستراند، آقایان آندره آفردونی و ماتئو بورسارو، مدیران صادرات و امور فنی شرکت استورتی نیز راهی کشورمان شدند تا بطبق هماهنگی‌های صورت گرفته از نزدیک عملکرد دستگاه‌های استورتی را که در دامداری‌های متعدد کشور تحت بهره‌برداری قرار دارند مورد ارزیابی قرار دهند و کیفیت خدمات پشتیبانی گروه زانیار را نیز مستقیماً بررسی و آموزش‌های لازم را به نیروی کارشناسی ذی‌ربط بدنه‌ند. هیئت مدیران اعزامی از شرکت استورتی ضمن ابزار رضایت از روزآمد بودن اطلاعات و اشراف فنی بدنیه کارشناسی شرکت زانیارتک به انواع مدل‌های فیدر استورتی مشغول به کار در ایران، در موارد محدودی، تازه‌ترین به روز رسانی‌ها را برای این کارشناسان تشریح نمودند و علاوه بر این‌ها با برخی دامداران منفرد یا شرکت‌های دامپروری علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری جدید برای به خدمت گرفتن دستگاه‌های استورتی در واحدهای تولیدی خود به مذاکره پرداختند و در بیشتر موارد نیز به توافق رسیدند.

بازدید مدیر عامل تعاونی ملی جزی پروان دانمارک از ایران
مقارن با بازدید شخصیت‌های فوق، آقای مهندس مارتین کریستنسن، مدیر عامل شرکت بووی-دانمارک (Bovi-Denmark). نیز برای آشنایی بیشتر با صنعت پرورش نژاد جزی در ایران و معارفه با شرکای جدید تجاری خود که در حال پیگیری مراحل مختلف اداری و بانکی جهت واردات تلیسه‌های آبستان جزی (ماده‌زا) از این مرجع ملی در کشور دانمارک هستند، راهی کشورمان شد و گذشته از استان‌های تهران، البرز و قزوین، از استان گلستان نیز بازدید نمود

جداگانه‌ی ارزی و ریالی برای غرفه‌هایی که حتی بروشور محصولات تولید خارج از کشور را به بازدیدکنندگان علاقه‌مند ارائه می‌کنند و تعیین نرخ‌های ارزی گران‌تر از مشهورترین نمایشگاه‌های مشابه در اروپا و امریکا برای اثبات جدیت و حسن نیت و ارادی احترام به جامعه‌ی دامپروری کشور که از محصولات و خدمات گروه زانیار استقبالی فراتراز انتظار به عمل آورده است، گروه زانیار در نیمه‌ی دوم مهر ماه با تمام توان و ظرفیت ممکن، در این نمایشگاه حضور به هم رساند و ضمن ارائه‌ی کارنامه‌ای از تاریخترین دستاوردهای خود، فناوری‌هایی رانیز به نمایش گذاشت که در صورت علاقه‌مندی بازار از این پس به صنعت دامپروری کشور قابل عرضه خواهد بود.

آفاق پیش رو

همان طور که ملاحظه فرمودید، گروه زانیار در میدان عمل و نه صرفاً در ساحت شعار، در برگه‌های که تمام بندگاه‌های مستقل خصوصی صرفه‌جویی در هزینه‌های جاری را در سرلوحة‌ی سیاست‌های خود قرار داده، به جداین سیاست را تعقیب می‌نمایند، با تقلیل هزینه‌های چشمگیر، دامنه‌ی فعالیت‌های آموزشی، تبلیغی و ترویجی خود را با حمایت همه‌جانبه‌ی شرکای اروپایی خود در خلال سال جاری شدت بخشیده و در حد توان، به این سیاست خود که یک سرمه با هدف ارتقای سطح آگاهی عمومی در عمدت‌ترین حوزه‌های ناظر به توسعه‌ی پایدار سودآوری در پرورش گاو‌شیری صورت پذیرفتند ادامه خواهد داد. با قوام‌ترین باور گروه زانیار آن است که کوچک‌ترین قدم‌های این گروه هم باید در راستای سودآفرینی یا تحکیم پایه‌های سودآوری در گله‌های دام سبک و سنگین شیری در کشور باشد تا حیات همواره رو به توسعه‌ی خودش نیز تضمین شود. بنابراین، از همین جا ضمن ابراز سپاس به یک‌ایک عزیزانی که مارادراین راه پرمخافت یاری نموده و می‌نمایند و در باورهای توسعه محور با ما همراهی و همسخن‌اند، به شما خوانندگان می‌هن دوست و متخصص و اهل اندیشه در صنعت دامپروری شیری کشور نوید می‌دهیم در ماه‌های پیش رو، با استعانت از بارگاه حضرت احادیث شاهد به ثمر نشستن تدریجی مجموعه‌ی این کوشش‌ها و آغاز به مرداری در داخل کشور از جدیدترین فناوری‌ها و ذخایر ژنتیکی ابداع شده در جامعه‌ی جهانی خواهیم بود و در این راه، دست یک‌ایک همکارانی را خواهیم بوسید که در طی این طریق به مایاری برسانند و درفع موانع تولید، پشتیبان ما باشند.

تندرستی و بهروزی و توانگری شما آرزوی ماست!

محمد امین تقی وند

سردبیر

است بر اساس اطلاعات و آرای مبالغه شده در خلال این مذاکرات، تشکل‌های عمدی دامپروری پیش‌قدم گشته با تکابه امکانات و تجربه‌ی بی‌همتای شرکت می‌باشد و دست کم با هدف تعدیل قیمت یونجه‌ی تولید شده در کشور، نسبت به واردات محدود یونجه‌ی درجه‌ی یک دهیدراته از اسپانیا (با پرتوئین ۱۷ و ۱۸ درصد) اقدام جدی به عمل آورده. همچون می‌همان دانمارکی گروه زانیار، آقای ریسنس نیز در پایان سفر جدید خود به ایران، با شرکت دریک نشست رسانه‌ای، در باره‌ی زنجیره‌ی تأمین علوفه‌ی دهیدراته اسپانیایی و تنگناها و گشاشی‌های پیش رو برخورداری از منابع غنی علوفه‌ای آن کشور علیرغم تمام محدودیت‌ها و منابع تدارکاتی و پولی، به تشریح تجارب و آرای خود پرداخت. این مباحثات جامع تصویری نیز همراه با زیرنویس فارسی در صفحه‌ی اینستاگرامی گروه زانیار در دسترس عموم علاقه‌مندان قرار دارد.

بازدید معاون فنی دلاوال خاورمیانه

حالاکه بحث بر سر آموزش‌های تخصصی در زمینه‌ی مهارت‌های خاص صنعت ماست این نکته رانیز از قلم نیندازیم که تیم روبه فزونی مهندسان و تکنسین‌های شرکت زانیار تک که تخصص شان پشتیبانی فنی شباهه‌روزی از ادامه‌ارهای سراسر کشور در زمینه‌ی دستگاه‌های شیردوشی، انواع فیدرمیکسرهای استورتی و دلاوال و سایر تجهیزات اتوماسیون دامپروری است، در مرداد ماه گذشته و به مدت یک هفته تحت آموزش‌های فشرده‌ی معاون فنی دلاوال خاورمیانه قرار گرفتند تا به ویژه، آخرین به روز سانی‌های اتوماسیون پیشرفته‌ی دستگاه‌های شیردوشی دلاوال را فراگیرند. علاوه بر این، همکار عالی رتبه‌ی اعزامی از دلاوال خاورمیانه، در خلال مأموریت خود، ضمن بازدید از پروژه‌های اجرا شده و در دست اجرای گروه در استان‌های مختلف، دستگاه‌های نصب شده را کالیبره و به طور رسمی راه‌اندازی نمود. در مورد پروژه‌های در دست اجرایی، وی ضمن ارزیابی دقیق کارشناسی از یک‌ایک آنها موارد فنی لازم را به همکاران دست اندکار گوشزد نمود. طبق برنامه‌ریزی انجام شده، وی هر ۲ ماه یک بار به مدت یک هفته برای بازآموزی پرسنل زانیار تک و نظارت مستقیم بر پروژه‌ها می‌همان گروه زانیار خواهد بود.

نمایشگاه بین‌المللی دام، طیور و آبزیان تهران

علی رغم اعلام و تعلیق مکرر تاریخ برگزاری این رویداد مهم در تقویم سالانه‌ی صنعت و اعلام بسیار دیرهنگام تاریخ قطعی آن که برنامه‌ریزی برای حضور در آن را برای هر شرکتی بسیار دشوار می‌ساخت گذشته از سیاست کهنه و بسیار غلط تعیین اجاره‌بهای

تغذیه‌ی دقیق: چالش‌ها و فرصت‌ها

شماره ۳۱ / آبان ۱۴۰۰

تغذیه‌ی دقیق (precision feeding) گاو شیری چیست؟ در این عبارت، مقصود از صفت «دقیق»، «به اندازه» و «به قدر کافی» بودن است، نه بیشتر و نه کمتر. رویکردهای تغذیه‌ی دقیق از یک گاوداری تا گاوداری بعد متفاوت است و دامداران و متخصصان تغذیه‌ی دام شیری فهم متفاوتی از آن دارند.

یکی از چالش‌های عمدۀ در پرورش گاو شیری آن است که کیفیت و کمیت جирه از امروز تا فردا دستخوش هیچ تغییر و تفاوتی نشود. برای تحقق این هدف بنیادین، باید اصول زیر را رعایت نمود:

۱. ترکیب شیمیایی و ساختار فیزیکی جیره یکسان و یکنواخت باقی بماند.

نویسنده: مایک هاچنس (Mike Hutzens)، استاد بازنیشته‌ی علوم دامی، دانشگاه ایلینوی

منبع: نشریه‌ی Progressive Dairy

تاریخ: آگوست ۲۰۲۱

پس‌آخور، تعداد دفعات برگرداندن خوراک پس زده به حريم آخرور، و تراکم گاو در سالن/بهاربند، روی هم رفته عامل بالغ بر ۵۵ درصد از نوسانات تولید شیر در ۴۷ گله‌ای بوده است که با یک جیره‌ی مخلوط کامل همسان تغذیه می‌شده‌اند. اگر در گله‌ای نقص یا ضعف مدیریتی وجود داشته باشد، استفاده از فناوری‌های تغذیه‌ی دقیق هیچ فایده‌ای نخواهد داشت و سبب رفع آن نقایص نخواهد شد.

دقیق را می‌توان ناظر به معانی زیر نیز دانست: به حداقل رساندن هزینه‌ی خوراک دام برای تولید شیر، تغذیه‌ی دام با هدف بهینه‌سازی درصد اجزای مهم تشکیل دهنده‌ی شیر و مدیریت نیتروژن و فسفر دفع شده از بدن دام. کاربرد تغذیه‌ی دقیق در گله‌های شیری موجب افزایش بهره‌وری، کارآمدی و سودآوری آنها خواهد شد. در اسپانیا، گزارش گردیده که ابعاد مدیریتی از قبیل سن تلیسه در مقطع اولین زایش، مقدار

۲. جریان یکدست و بی‌تغییری از مواد مغذی از مجرای گوارشی گاو عبور کند.
۳. هر نوع تغییر و نوسانی از این جریان گرفته شود.

نzd جامعه‌ی دامپروری ایالت مینسوتا، تغذیه‌ی دقیق دام شیری عبارت است از تأمین نیازهای تغذیه‌ای گاو به نحوی که مقدار مواد مغذی رسیده به دستگاه گوارش حیوان سبب محدود شدن عملکرد پایدار اقتصادی و زیست محیطی آن نگردد. علاوه بر این، تغذیه‌ی

مخلوط شده در جیره مخلوط آسوده گردد. طبق شیوه‌نامه‌های مرجع این روش، به ازای گاوها پرتوالید، ۳ تا ۸ درصد علوفه نمونه‌برداری شده باید در قسمت فوقانی سرند (قطر منافذ زیر ۲ سانتی‌متر)، بالغ بر ۵ درصد آنها در قسمت میانی (قطر منافذ زیر یک سانتی‌متر) و کمتر از ۴۵ درصدشان در سینی تحتانی سرند جمع شوند. اگر نتیجه‌ی حاصله از آزمایش ما ۵ درصد نسبت به این اعداد مرجع اختلاف داشته باشد، باید علت آن را پیدا کنیم (جدا سازی اقلام جیره به وسیله‌ی دام، ترتیب افزودن اقلام به مخلوط داخل محفظه‌ی فیدر، خرد کردن علوفه‌ی ساقه بلند به قطعات کوتاه‌تر از ۲/۵ سانتی‌متر قبل از افزودن آنها به مخلوط داخل فیدر، مدت زمان اختلاط پیش از توزیع مخلوط در آخورها و دقت در مقدار صحیح جیره‌ی توزیع شده).

یکنواختی ترکیب شیمیایی جیره، ملاکی برای پی بردن به تغییر در اقلام تشکیل دهنده‌ی جیره است (به ویژه علوفه و اقلام مرطوب فرعی). کنسانتره‌ها از قبیل کنجاله‌ی ذرت و سویا در مقایسه‌ی با علوفه، نوسان چندانی ندارند. حقوقان دانشگاه ایالتی اوهايو توصیه می‌کنند که از نتایج سه تا پنج آنالیز اخیر علوفه میانگین بگیریم تا نوسانات آماری در آزمایش‌های ما به حداقل برسند و بتوانیم به تصویری

یکنواخت بودن ساختار فیزیکی و ترکیب شیمیایی جیره

در بحث پیرامون یکنواختی جیره‌ی گله، چند عامل ارزش بررسی پیدا می‌کند. یکنواختی بافت فیزیکی جیره تابعی است از دقت در اختلاط اقلام تشکیل دهنده‌ی جیره، ترتیب افزودن اقلام به جیره مخلوط، و مدت زمان اختلاط این اقلام با هم. میزان مصرف ماده‌ی خشک در گاو شیری یکی از معضلات رایج در مدیریت تغذیه‌ی آن است زیرا درصد ماده‌ی خشک جیره می‌تواند به دلایل زیر تغییر کند: نوسان ماده‌ی خشک علوفه به دلیل نوسان سطح ماده‌ی خشک محصول پیش از برداشت از مزرعه، تأثیر بارندگی‌های جوی در درصد ماده‌ی خشک علوفه سیلو شده، بی‌دقیقی در وزن‌کشی اقلام تشکیل دهنده‌ی جیره. سنجش میزان ماده‌ی خشک علوفه و جیره مخلوط کامل به ما امکان می‌دهد که با چشم باز در مورد اصلاح مقدار اقلام افزودنی به ترکیب نهایی جیره تصمیم بگیریم.

رویکرد دیگر، استفاده از سرند ابداع شده در دانشگاه ایالتی پنسیلوانیا برای ارزیابی یکنواختی جیره مخلوط کامل از لحاظ بافت فیزیکی آن است. در این رویکرد باید از نقاط مختلف آخر نمونه‌برداری کرد تا خیال‌مان از یکدست بودن طول ساقه‌ی علوفه خرد شده و

تغذیه‌ی دقیق در گاو شیری
عبارت است از: به حداقل رساندن هزینه‌ی خوارک دام برای تولید شیر، تغذیه‌ی دام با هدف بهینه‌سازی درصد اجزای مهم تشکیل دهنده‌ی شیر و مدیریت نیتروژن و فسفر دفع شده از بدن دام.

در اسپانیا، گزارش گردیده که ابعاد مدیریتی از قبیل سن تلیسه در مقطع اولین زایش، مقدار پس‌آخور، تعداد دفعات برگرداندن خوارک پس زده به حریم آخور، و تراکم گاو در سالن/بهاربند، روی هم رفته عامل بالغ بر ۵۵ درصد از نوسانات تولید شیر در ۴۷ گله‌ای بوده است که با یک جیره مخلوط کامل همسان تغذیه می‌شده‌اند.

جدول ۱. مقایسه‌ی ارزش تغذیه‌ای جیره‌ای که نرم‌افزار محاسبه کرده باشد با جیره‌ای که عملأ در آخورها توزیع شده و جیره‌ای که گاوها از مصرفش امتناع کرده‌اند.

منبع: مرکز خدمات ترویجی دانشگاه ایلی‌نوی

گله	ماده مخذنی	محاسبه شده	توزیع شده	پس آخور
گله الف	پروتئین خام	۱۸/۳%	۲۱/۱%	۱۸/۸%
گله الف	ADF	۱۹/۴%	۲۱/۲%	۲۸/۰%
گله ب	پروتئین خام	۱۵/۴%	۱۶/۴%	۱۵/۷%
گله ب	ADF	۱۷/۹%	۱۹/۳%	۲۰/۱%
گله ج	پروتئین خام	۱۸/۷%	۱۹/۷%	۱۷/۰%
گله ج	ADF	۲۴/۳%	۲۲/۳%	۲۹/۵%

تا هر گونه تغییر یا بروز هر نوع روندی در تغییرات این شاخص آشکار گردد. هدف معیار برای این شاخص باید بین ۸ تا ۱۲ میلی‌گرم در دسی‌لیتر باشد. چنانچه سطح نیتروژن و یا کربوهیدرات جیره تغییر کرده باشد، این شاخص در حد ۲ واحد تغییر نشان خواهد داد.

- سطح کربوهیدرات‌های قابل تخمیر در شکمبه (RFC) بیانگر منابع انرژی میکروب‌های شکمبه است. ارقام بهینه‌ی RFC - از ۳۸ تا ۴۱ درصد - شامل نشاسته ۲۳ تا ۲۸ درصد، قند (۶ تا ۷ درصد)، و فیبر قابل انحلال (۸ تا ۱۱ درصد) می‌شود. بنابراین، مقادیر مربوط به هر یک از این منابع را باید با هم جمع کنیم. (مثال: جمع ۲۵٪ نشاسته با ۶٪ قند با ۸٪ فیبر قابل انحلال به رقم ۳۹٪ می‌رسد). با توجه به قیمت گراف ذرت، می‌توان در مثال فوق، بخشی از نشاسته را با قند بیشتر جایگزین ساخت (در مثال فوق: ۲۳٪ نشاسته و ۸٪ قند).

- میزان خردسازی دانه‌های ذرت موجود در سیلیزر بر مبنای یک شاخص عددی به نام امتیاز فراوری دانه ذرت (kernel processing score - KPS) در آزمایشگاه‌های خصوصی محاسبه می‌شود. روش محاسبه نیز عبارت است از تعیین درصد دانه‌هایی که از سرند در حال ارتعاش عبور می‌کنند.

سطح مطلوبی که کارشناسان برای این شاخص توصیه کرده‌اند، عبور بالغ بر ۷۰٪ دانه‌های خرد شده از سرند مذکور است. به ازای هر ۱۰٪ افت این شاخص به زیر ۷۰٪، باید انتظار داشته باشیم که تولید روزانه‌ی شیر در هر رأس گاو دوشاده ۵ کیلوگرم افت نماید زیرا کاهش امتیاز KPS به زیر سطح مطلوب علامتی است

و دیگر انواع مواد مغذی نظری NDF و نشاسته رانیز در آن لحاظ نمایند. جدول ۱ بیانگر پس زدن فیبر علوفه به وسیله‌ی دام‌ها در گله‌ی A و B است با توجه به این که ارقام مربوط به ADF در ستون مربوط به پس‌آخور در این دو گله بالاتر از حد قابل قبول است.

گله‌ی B در میان سه گله‌ی تحت مطالعه دارای بهترین پروفایل تغذیه‌ای است. در مورد گله‌ی A پیداست که جیره‌ی محاسبه شده به وسیله‌ی نرم افزار با جیره‌ی توزیع شده در آخر تفاوت دارد. سطح پروتئین در گله‌های A و C بالاست و بیانگر ارقام ۱۹۸۰ است که متخصصان تغذیه توصیه می‌کنند.

ابزارهای مناسب برای تنظیم تغذیه‌ی دقیق در گله‌های شیری

ابزارهای لازم برای تعیین نوع و مقدار دقیق اقلامی که باید در یک توازن بهینه برای رفع نیازهای تغذیه‌ای گاو‌شیری لحاظ شوند در فهرست زیر ذکر گردیده‌اند.

- سطح پروتئین قابل متابلیزاسیون (MP) تعیین‌گر میزان بهینه‌ی اسیدهای آمینه‌ی باکتریایی شکمبه و پروتئین غیر قابل هضم در محیط شکمبه (RUP) است. بنابراین، باید اطمینان حاصل کنیم که نیاز گاو به اسید آمینه (بر حسب گرم در روز) بر اساس ۲/۷ کرم لایزین قابل متابلیزاسیون به ازای هر گرم متابلیزاسیون به ازای هر ۱۷/۱٪ خواهد بود.

- **قاعده‌ی دوم:** انحراف ± 2 درصدی فیبر قابل انحلال در اسید (مثال: اگر هدف محاسبه شده برای پروتئین جیره‌ی توزیعی در آخر ۱۶٪ باشد، دامنه انحراف قابل قبول آن معادل ۱۵٪ تا ۱۷٪ خواهد بود).

• قاعده‌ی سوم: انحراف ± 3 درصدی ماده‌ی خشک (مثال: اگر هدف محاسبه شده برای ماده خشک جیره‌ی توزیعی در آخر ۴۹٪ باشد، دامنه انحراف قابل قبول آن معادل ۴۶٪ تا ۵۲٪ خواهد بود).

«حقیقی» از ارزش تغذیه‌ای علوفه‌ی خود دست یابیم. تغییر محتوای تغذیه‌ای جیره بر اساس نتایج یک آزمایش واحد ممکن است مثلًا به دلیل خطا در نمونه‌بندی به نتیجه‌ای نادرست بینجامد. آزمایشگاه‌های آنالیز علوفه نیز می‌توانند در تهیه‌ی میانگین‌های مزبور به ما کمک کنند. آنالیز جیره‌ی مخلوط کامل از یکنواختی کیفیت آن نیز پرده بر می‌دارد. روش سه مرحله‌ای زیر سطح مواد مغذی جیره را آن گونه که نرم افزار جیره‌نویسی محاسبه می‌کند با ارزش تغذیه‌ای جیره‌ای که عملًا در آخرهای توزیع می‌شود و ارزش غذایی پس‌آخور مقایسه می‌کند. در جدول ۱، وضعیت سه گله‌ی متمایز در ایالت ایلی‌نوی آمریکا ظرف یک دوره‌ی سه ماهه ذکر گردیده است.

- **قاعده‌ی اول:** انحراف ± 1 درصدی پروتئین جیره (مثال: اگر هدف محاسبه شده برای پروتئین جیره‌ی توزیعی در آخر ۱۶٪ باشد، دامنه انحراف قابل قبول آن معادل ۱۵٪ تا ۱۷٪ خواهد بود).

- **قاعده‌ی دو:** انحراف ± 2 درصدی فیبر قابل انحلال در اسید (مثال: اگر هدف محاسبه شده موجود در جیره‌ی توزیعی در آخر ۴۹٪ باشد، دامنه انحراف قابل قبول آن معادل ۴۶٪ تا ۵۲٪ خواهد بود).

• **قاعده‌ی سوم:** انحراف ± 3 درصدی ماده‌ی خشک (مثال: اگر هدف محاسبه شده برای ماده خشک جیره‌ی توزیعی در آخر ۴۹٪ باشد، دامنه انحراف قابل قبول آن معادل ۴۶٪ تا ۵۲٪ خواهد بود).

گاوداران و متخصصان تغذیه‌ی گاو شیری اگر درصد دفعه‌ای دقت بیشتر در رژیم غذایی گله‌ی خود باشند، می‌توانند دامنه‌ی مواد مغذی جیره را اصلاح کنند

گاوها کم تولیدتر ممکن است بیش از حد نیاز ضروری خود مواد مغذی مصرف نمایند، وضعیتی که به چاق و سنگین شدن گاوهای افزایش بیهوده هزینه خوارک منجر شود. در زیر، چند سناریوی گروه بندی گاوها با هدف افزایش دقت در تعیین جیره طرح شده است.

- **گروه گاوها خشک:** گاوها اواخر دوره خشکی با بادی کاندیشن اسکور بهینه (۳/۲۵) (۳)

- **گروه گاوها خشک:** گاوها تازه خشک نحیف با بادی کاندیشن اسکور زیر ۳ (افودن برانزی جیره)

- **گروه گاوها خشک:** تلیسه های نزدیک زایش (ایجاد فرصت رشد و تکامل سیستم پستانی)

- **گروه گاوها خشک:** آستانه زایش (یک گروه برای تلیسه های نزدیک زایش و یک گروه برای گاوها آستانه زایش)

- **گروه گاوها تازه زا: دو گروه** یکی برای گاوها شکم اول و یکی برای گاوها شکم دوم و بالاتر

- **گروه گاوها شیروار:** گاوها شکم اول

- **گروه گاوها شیروار:** گاوها پر تولید (بسته به سایز گله و امکانات موجود در گاوداری، می توان این گروهها را در سالن های متعدد جاداد)

- **گروه گاوها شیروار:** گاوها متوجه شیر (می توان در سالن های متعدد جاداد)

- **گروه گاوها شیروار:** گاوها کم شیر (بادی کاندیشن اسکور بالای ۳/۲۵)

نگران کند و بالای ۵ درصد خبر از وجود اختلال می دهد. هر یک درصد افزایش در نشاسته مدفعه می تواند به ۷۰ گرم کاهش در تولید شیر گاو گردد. باید تمام منابع نشاسته جیره از قبیل سیلانز ذرت، دانه های ذرت، خوارک های تولید شده از ضایعات صنایع غذایی و سیلانز های غلات مورد ارزیابی قرار بگیرند.

چالش ها و فرصت های موجود در محیط گله

تعداد گروهها (مثلاً تمام گاوها خشک در یک گروه و تمام گاوها شیروار در گروه دیگر) به دلیل تعداد گاوها تشکیل دهنده هر گروه، انتقال گاوها دوشاب سالن شیردوشی و دسترسی به فضای کافی در سالن های نگهداری دام، به طور بالقوه یک عامل بازدارنده است. افزودن به تعداد گروهها به مدیر تغذیه ی گله فرصت می دهد که نیازهای تغذیه ای گاوها را به شکل دقیق تری تأمین نماید. جمعیت هر گروه نیز می تواند چالش دیگری باشد چرا که متفاوت بودن وضعیت تک تک گاوها نسبت به یکدیگر، تجویز جیره دقيقی را برای کل اعضای آن گروه ناممکن می سازد.

انحراف معیار در یک گروه شیروار می تواند ۴/۵ تا ۶/۸ کیلوگرم شیر یا حتی بیشتر از آن باشد. از همین شاخص می توان برای هدف گذاری تولید شیر گروه یا گله بهره جست. (مثال: میانگین تولید یک گله فرضی ۳۴ کیلوگرم به علاوه ۵ کیلوگرم است انحراف معیاری که مارا به عدد ۳۹ کیلوگرم می رساند). هر انحراف معیار عبارت است از مثبت / منفی دو سوم گاوها هر گروه. گاوها پر تولیدتر باید ماده خشک بیشتری مصرف کنند حال آن که

از کاهش مقدار نشاسته قابل مصرف برای گاو. بر همین اساس، اگر KPS ما به جای آن که بالاتر از ۷۰ درصد باشد، در سطح ۵ درصد باشد، باید منتظر افتی معادل ۱ کیلوگرم در تولید بالقوه شیر هر گاو در شبانه روز باشیم. تمام این معضل از آنجا سرچشمه می گیرد که چاپر ذرت ما به دانه خرد کن مجهز نباشد یا دانه خرد کن آن درست تنظیم نشده باشد (تنظیم دقیق دانه خرد کن چاپر به ویژه وقتی اهمیت زیادی پیدا می کند که ماده خشک سیلانز ذرت بالای ۳۴ درصد بوده یا در واقع محصول ذرت ما در معرض استرس خشکسالی قرار گرفته باشد).

۰ با تست نشاسته مدفعه در آزمایشگاه های خصوصی می توان سطح نشاسته باقی مانده در کود گاو را اندازه گرفت. این اندازه گیری جنبه ای غیر مستقیم خواهد داشت زیرا تعیین مقدار نشاسته ای که گاو عملاً به مصرف رسانده ممکن نیست. بر اساس توصیه نامه دانشگاه ویسکانسین، هر مقدار نشاسته مدفعه زیر ۳ درصد مطلوب است، ۳ تا ۵ درصد باید ما را

**انحراف معیار در یک گروه
یا گله گاو شیروار می تواند
۵/۴ تا ۸/۴ کیلوگرم شیر
حتی بیشتر از آن باشد. از
همین شاخص می توان
برای هدف گذاری تولید شیر
گروه یا گله بهره جست.**

KERBL

محلول CMT

محصول کمپانی کربل آلمان

واحد امپزشکی

شعبه مرکزی

۰۲۱۴۴۱۹۲۱۱۹
۲۰۵ داخلي

۰۹۱۲ ۳۳۵ ۹۵۲۲

شعبه اصفهان

۰۳۱۳ ۵۵۸ ۵۲۸۵

انتقادها و پیشنهادها

۰۲۱۴۴۱۹۲۱۱۶

مدیریت مؤثر ورم پستان فقط به سوماتیک سل کانت وابسته نیست

شماره ۳۱ / آبان ۱۴۰۰

از ۳۰ سال پیش که صاحب این قلم از دانشکده‌ی دامپزشکی فارغ‌التحصیل شد تا امروز که همچنان در صنعت دامپروری مشغول به کار است، تحولات بزرگی در انواع ورم پستانی که در گاوداری‌ها تشخیص داده می‌شود حاصل گردیده است.

در گذشته‌های نه چندان دور، ما دامپزشک‌ها غالباً در گله‌های گاو شیری با ورم پستان مُسری می‌جنگیدیم و باید اذعان کنم که در این مبارزه به پیروزی‌های درخشانی هم دست یافته‌ایم.

اما امروزه بیشتر موارد ورم پستانی که در همین گله‌ها

نویسنده: استیون فوک (Stephen Foulke)، شرکت بوئینگر اینگلهایم (Boehringer Ingelheim)

منبع: نشریه‌ی Progressive Dairy، ژوئن ۲۰۲۱

ملايم تا بسيار شدید و حتی کشنده‌ای را در بر می‌گيرند شهرت دارد. سистем ايمني گاو شيري توانيي زيادي در مبارزه با اي-کولاي دارد، اما در خلال تلاش بدن گاو برای سرکوب اين باكتري، إندوتوكسين آزاد می‌شود. به همين دليل است که برخی موارد ورم پستان گرم منفي به حدی شديد می‌گردند که به تلف شدن دام بینجامند. دام‌هايی هم که از يك مورد شدید جان سالم به در می‌برند هرگز به اوج توليد گذشته‌ی خود بازنمي‌گردد.

نيكختانه، ورم پستان گرم منفي معضلی است که گاوداران و دامپرشкан‌ها می‌توانند با تمرکز بر چند حوزه‌ی مشخص، از آن پيشگيري يا بر آن غلبه کنند.

مشاهده می‌کنيم، ورم پستان‌های محيطی شامل باكتري‌های گرم منفي نظير اي-کولاي هستند.

تفاوت اي-کولاي با ورم پستان‌هایی که در گذشته شایع بودند در اين نکته‌ی طريف نهفته که اي-کولاي فقط به سوماتيك سل کانت محدود نمي‌ماند بلکه سلامت عمومي گاو را تحت تأثير قرار می‌دهد. بنابراین، با تشدید فشارهای محيطی از قبیل سایزگله، تراكم دام در بهاربند و افزایش تولید شیر، همچنان با ورم پستان گرم منفي دست به گریبان خواهیم بود.

اي-کولاي بابت سرعت بروز و علايم باليني اش که علايم

سرایت پاتوژن‌های عامل ورم پستان از هر گاو به گاو دیگر کمتر شود.

پریدیپ استفاده از پریدیپ مرغوب باکتری‌های باقی مانده روی سرپستانک‌ها را می‌کشد.

خشک‌کردن مراقب باشید که گاودوشان سرپستانک‌ها و خود پستان را کاملاً خشک کرده باشند. ممکن است آب باقی مانده بر سطح اندام شیری گاو حاوی باکتری باشد و نوک سرپستانک را آلوده کند.

جداسازی دقیق واحد دوشنده برای پیشگیری از آسیب دیدن نوک سرپستانک‌ها و به منظور کاهش خطر اعفونت، مراقب باشید پیش از جدا کردن خرچنگی خلا دستگاه قطع شده باشد.

پست‌دیپ استفاده از پست‌دیپ مناسب و مرغوب از آلوده شدن نوک سرپستانک به پاتوژن‌های ورم پستان حلول‌گیری می‌کند.

نظرارت بر آب سالن شیردوشی ممکن است در هر سانچی متر مکعب آب مورد استفاده در سالن شیردوشی صدھا کولیفرم وجود داشته باشد. پس در صورت لزوم، باید به این آب کلریا ید بیفزایید تا سستشوی واحدهای دوشنده موجب سرایت پاتوژن‌های ورم پستان نگردد.

۲. ارتقای سطح ایمنی طبیعی گاو

بدن گاو در صورت تماس با ای-کولای باید واکنش ایمنی قدرتمندی نشان بدهد تا بتواند عفونت بالقوه ناشی از آن را دفع کند. ایجاد چنین سطحی از ایمنی طبیعی مستلزم جیره‌ی غذایی غنی شامل مواد معدنی کمیاب و مقدار زیادی آب برای آشامیدن در کنار واکسیناسیون منظم است.

واکسیناسیون برای کاهش شدت و موارد بروز ای-کولای ضرورت دارد. اکثر موارد ابتلای به ورم پستان ای-کولای در مرحله‌ی آستانه‌ی زایش و به دلیل افزایش استرس وارد شده به گاو آبستن به وقوع می‌پیوندد، بنابراین توصیه می‌شود با واکسیناسیون تمام گاوهایی که وارد دوره‌ی خشکی می‌شوند، همیشه یک قدم از این بیماری جلوتر باشید و چهار هفتۀ بعد نیز واکسن یادآور را به همین گاوها تزریق نمایید. واکسنی که انتخاب می‌کنید باید دوره‌ی خروج کوتاهی از بافت گوشت داشته باشد و در

تفاوت ای-کولای با ورم پستان‌هایی که در گذشته شایع بودند در این نکته‌ی ظرفی نهفته که ای-کولای فقط به سوماتیک سل کانت محدود نمی‌ماند بلکه سلامت عمومی گاو را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بنابراین، با تشدید فشارهای محیطی از قبیل سایز گله، تراکم دام در بهاربند و افزایش تولید شیر، همچنان با ورم پستان گرم منفی دست به گریبان خواهیم بود.

۱. اصلاح محیط پرورش دام

ای-کولای و سایر انواع ورم پستان گرم منفی عملأ هر جا که گاو باشد وجود خواهد داشت، پس باید انتظار داشته باشیم که بستر جایگاه دام، سالن شیردوشی و کود به انواع پاتوژن‌های گرم منفی آلوده باشند. باید محیط پرورش دام را به حداقل ممکن تمیز، خشک و آسوده نگاه داریم تا از تماس نوک سرپستانک‌ها با کود گاو تا جای ممکن جلوگیری شود. برای تحقق این امر، باید راهروها و سالن انتظار دوشش را پیوسته کودروبی کنیم و بستر فری استال‌ها و هر سطح دیگری را که گاو روی آن می‌نشیند با مواد مناسب پوشانیم و به موقع تعویض‌شان کنیم. تهییه‌ی جایگاه دام نیز در این راستا اهمیت کمتری از تدبیر قبلی ندارد. اگر سالن‌ها خیس و مرتبط باشند، استرس گرمایی گاو افزایش می‌یابد و خطر گسترش باکتری‌ها بیشتر می‌شود. بخش دوم مدیریت محیط پرورش دام عبارت است از رعایت روشی درست کاودوشی. این بدان معناست که باید دستگاه شیردوشی را همیشه در بهترین شرایط نگه داریم و مراقب باشیم که پیش از اتصال خرچنگی، سرپستانک‌ها خشک و تمیز باشند. برای رعایت بهداشت سالن شیردوشی، موازین زیر را به یاد داشته باشید:

دستکش باکتری‌ها کمتر به سطح دستکش می‌چسبند؛ پوشیدن دستکش سبب می‌شود خطر

شیرغیرعادی	کارتیه غیرعادی	گاوییمار
		✓
اقدام: ۱. نمونه برداری از شیر ۲. ثبت اطلاعات		
		✓
اقدام: ۱. نمونه برداری از شیر ۲. ثبت اطلاعات		
✓		✓
اقدام: ۱. آغاز درمان فوری		

خفیف

متوسط

شدید

اساس نتیجه‌ی کشت نمونه‌ی شیر، روش درمان را تنظیم کنید.

اگر با یک پاتوژن گرم مثبت سروکار دارید، درمان کوتاه مدتی (یک تا سه روزه) را برگزینید تا در کوتاه‌ترین زمان ممکن بتوان شیرگاو مورد نظر را به بالک تانک بازگرداند. صرف نظر از پروتکل درمانی برگزیده، پیروی از روش استفاده‌ی مندرج روی بسته‌بندی دارو برای پیشگیری از مسمومیت زنجیره‌ی غذایی انسان ضروری است. اطلاعات مندرج بر بسته‌بندی داروهای دامپزشکی حاوی مطالب بسیار مهمی از قبیل عوارض ظاهری، میزان مصرف، روش مصرف، مدت درمان، مدت پرهیز از مصرف شیر و گوشت، طبقه‌بندی دام قابل درمان (شیروار یا غیر شیروار)، و تکرار مجاز مصرف است.

آخرین و مهم‌ترین موضوع آن است که دامپزشک گله بهترین مرجع برای پیشگیری و مدیریت ای-کولای است. اوست که می‌تواند بر اساس نیازها و مقتضیات خاص گله‌ی شما برنامه‌ی کنترلی مناسب را طراحی و اجرا کند.

برابر ای-کولای، اندوتوكسین‌های ناشی از ای-کولای و *Salmonella typhimurium* اینمی مؤثر ایجاد کند.

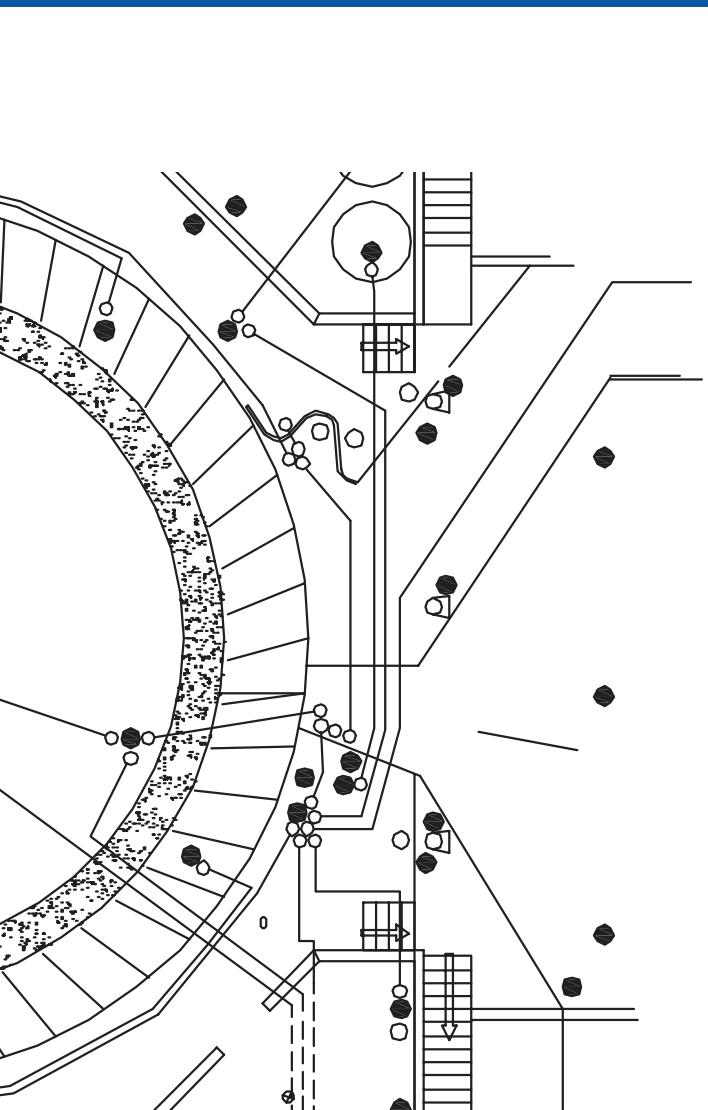
۳. درمان روش‌مند

اگر فکر می‌کنید گاو به خصوصی به ورم پستان ناشی از ای-کولای دچار گردیده، پیش از آن که در مورد نحوه‌ی درمان تضمیم بگیرید، بهتر است دو اقدام زیر را به مرحله‌ی اجرا درآورید:

۱. شدت بیماری را تعیین کنید (شکل ۱).
۲. از شیرگاو مورد نظر نمونه بگیرید، آن را کشت دهید و منتظر نتیجه‌ی آزمایش بمانید.

اگر مواد ملایم تا متوسط ورم پستان گرم منفی مشتمل بر آنهایی که از ای-کولای ناشی می‌شوند، خود به خود درمان می‌گردند و به درمان آنتی‌بیوتیکی نیاز ندارند. اما در موارد شدید که علایم بیماری در گاو به وضوح قابل مشاهده است، درمان را بی‌درنگ با مایعات، داروهای ضد التهاب و آنتی‌بیوتیک‌های تزریقی آغاز نمایید و سپس بر

تفکر درازمدت: رمزموفقیت در طراحی گاوداری‌های شیری مدرن

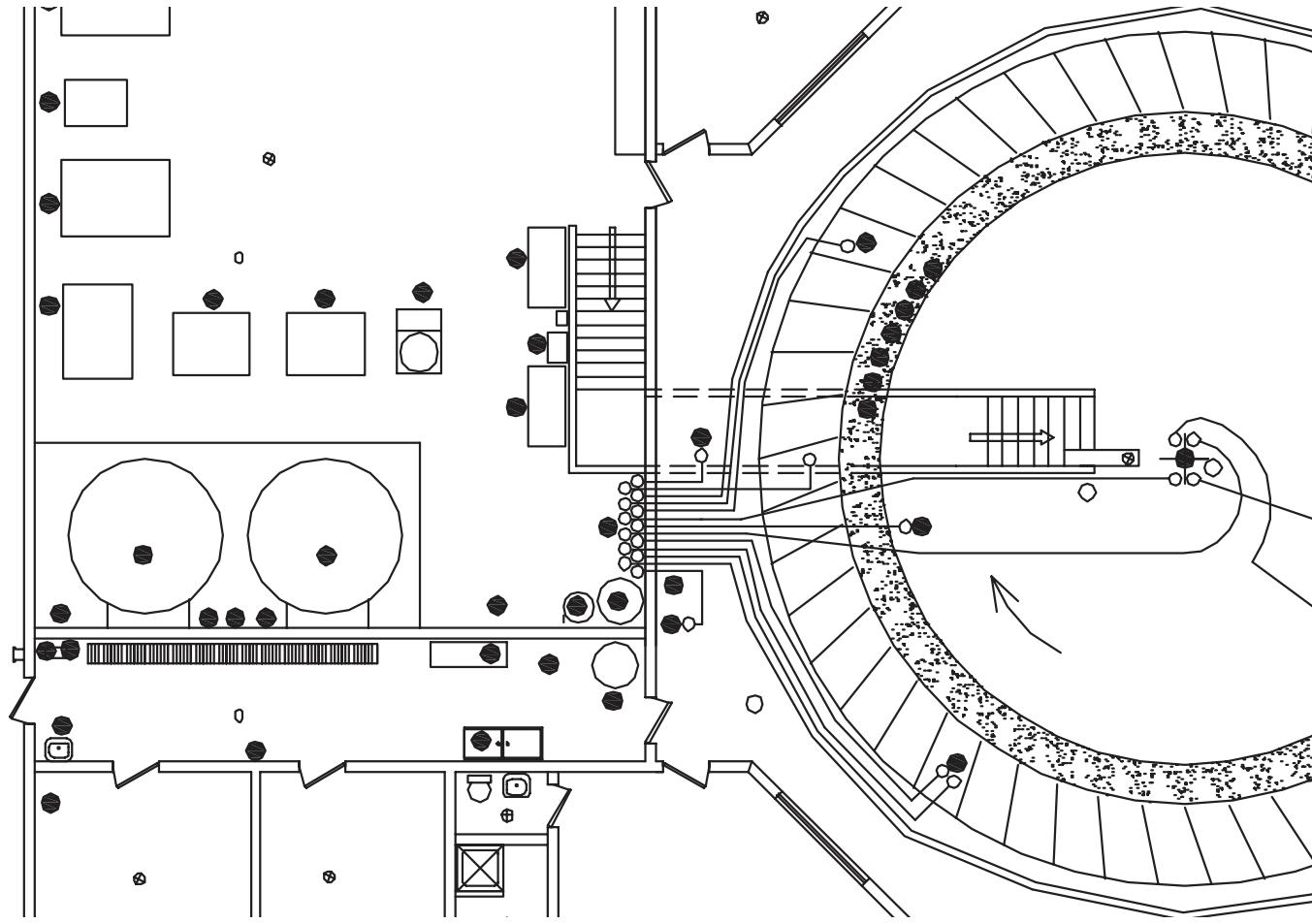
شماره ۳۱ / آبان ۱۴۰۰

هر کسی که در اندیشه‌ی سرمایه‌گذاری در یک واحد جدید دامپروری شیری باشد باید برای آن طوری برنامه‌ریزی کند که نه تنها نیازها و مقتضیات امروز آن را برآورده کند بلکه ضروریات پرورش را برای ۱۵ تا ۲۰ سال بعد نیز پیش‌بینی کند. طراحی آن لحاظ بنماید. طراحی و تأسیس دامپروری صنعتی در اقتصاد امروز جهان که مستلزم سرمایه‌گذاری کلان است و بنا بر همین دلیل، کسی قدم در چنین مسیری می‌نهد باید بسیار دوراندیش باشد. رفاه و آسایش دام، کیفیت شیر و مدیریت کود در زمره‌ی مهم‌ترین ابعاد در طراحی هر دامداری شیری پایدار و مدرنی است.

نویسنده: لیور یارون (Lior Yaron)، مدیر پشتیبانی پروژه‌های کلان، دلاوال سوئد

تاریخ: فوریه ۲۰۲۱

منبع: وبگاه جهانی دلاوال

بنابراین احتمال توسعه‌ی آتی واحدی را که در صدد طراحی اش هستیم پیش‌بیش در نظر می‌گیریم. این موضوع بسیار مهم است که از ابتدای امر بدانیم بیست سال بعد این گاوداری قرار است چگونه اداره شود و احتمالاً چه کسی قرار است به جای کارفرمای امروز، سکان هدایت آن را بر عهده بگیرد. موضوع دوم، تجهیزات و فناوری مورد استفاده در این گاوداری است. اگر گاودار مربوطه در این فکر است که از نسل جوان در مدیریت واحد خود بهره بگیرد، آن گاه بر اتوМАسیون، تجهیزات رباتیک و نرم‌افزارهای مدیریتی متمرکز می‌شویم. باید بر اساس نیازها و شرایط کارفرمای، بهترین راه حل‌ها را برگزید.

در طراحی گاوداری مدرن شیری نخستین عاملی که باید در نظر گرفت چیست؟
هر دامداری شیری صنعتی مجتمعی است متشکل از دام، انسان، ماشین‌آلات و تأسیسات. بنابراین همه چیز باید ناظر به مقتضیات امروز، فردا و آینده‌های دور طراحی شود. در شرکت دلاوال، وقتی برای طراحی یک فارم جدید با کارفرما جلسه تشکیل می‌دهیم، پیش از هر چیز اهداف پروژه را در نظر می‌گیریم و بردو موضوع عمده تمرکز می‌کنیم: موضوع نخست، رشد و توسعه‌ی کسب و کار گاودار است. یکی از روندهای جاری در صنعت دامپروری شیری در جهان امروز، بزرگ‌تر شدن گله‌هاست،

چرا
هنگام
طراحی یک
گاوداری شیری جدید،
پشتیبانی فنی حائز اهمیت
است؟

برای طراحی لجستیک مورد نیاز یک گاوداری مدرن که قرار است ۲۴ ساعت شبانه‌روز و ۳۶۵ روز سال بدون کوچکترین وقفه‌ای مشغول تولید باشد، باید پارامترهای متعددی را در نظر گرفت و صرفاً اکنفا به کاغذ و قلم کافی نخواهد بود. به مدد نرم‌افزارهای مخصوص و شبیه‌سازهای کامپیوتری، گاوداری مورد نظر را منطبق با شرایط حاکم بر زمین پروژه طراحی می‌کنیم و بهترین سازماندهی ممکن را برای این گاوداری تدارک می‌بینیم. تمام فعالیتهای درون این واحد از قبیل تولید و توزیع خوارک، تمام مراحل دوشش و سردسازی شیر، مدیریت کود، مدیریت بهداشت محیط گاوداری، و مدیریت رفتاری گاو شیری در طراحی پروژه تعیین‌کننده‌اند.

گاو برای تولید بهینه‌ی شیر و حفظ سلامت و باروری اش به زمان کافی برای خوردن و آشامیدن و استراحت نیازمند است. بنابراین، طراحی دامداری شیری را باید همیشه از زاویه‌ی دید گاو شروع کرد!

اولین کاری که کارشناسان دلاوال به محض نشستن پشت میز طراحی انجام می‌دهند چیست؟

شاید خیلی تعجب کنید، اما نخستین کار در آغاز فرایند طراحی، مدیریت کود است. این امر در زمرة مهتم‌ترین ابعاد کار ماست زیرا هر گاو شیری روزانه حدود ۵ لیتر کود تولید می‌کند. باید راه حل‌های مناسبی برای روبیدن، جمع‌آوری، فراوری، نگهداری، و بهره‌برداری بهینه از کود پیدا کرد. ما به شدت موافق بهره‌برداری حداکثری از کود فراوری شده مثلاً برای غنی سازی مزارع و باغات و پوشش بستر جایگاه دام بسته به مقتضیات و امکانات محل - هستیم.

گاوداری نمونه‌ی متعلق به دلاوال با نام **hamra farm** (Farm)، نمونه‌ی کاملی است از نحوه‌ی ایجاد چنین مدار

بهینه‌ای
در بهره‌برداری
حداکثری اقتصادی

از منابع موجود در سطح گاوداری، در اراضی هم‌جوار این گاوداری که منبع تأمین خوارک مورد نیاز آن هستند از کود فراوری شده‌ی این گاوداری استفاده می‌شود در حدی که دلاوال برای حفظ باروری این اراضی هیچ نیازی به خرید کود از سایر منابع ندارد!

پس از طراحی سیستم مدیریت کود، نوبت به طراحی سیستم بسته، سایز گله، ابعاد سالن‌ها و جز این‌ها می‌رسد تا بتوان زمان مورد نیاز گاو را برای طبیعی‌ترین و بهره‌ورترین رفتار حیوان مدیریت نمود.

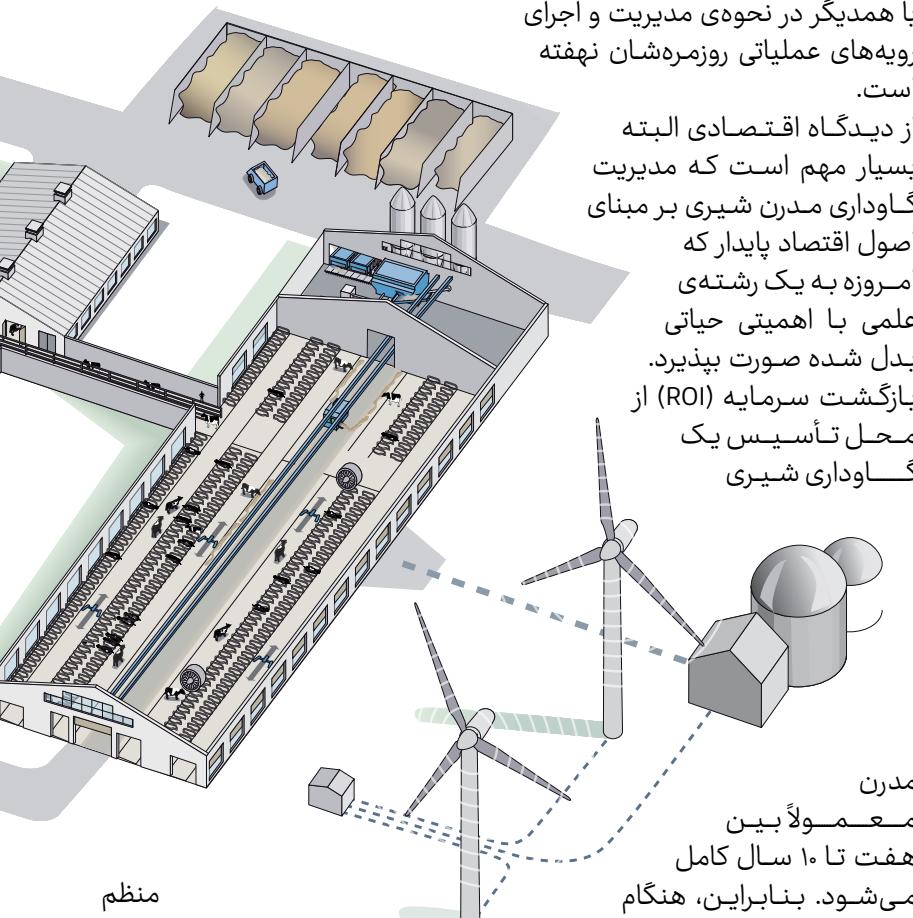

**مهمترین مؤلفه‌های یک گاوداری مدرن شیری کدام‌ها هستند؟
گاودار باید بر کدام حوزه‌های مرکزی‌شتری داشته باشد؟**
سه حوزه از بقیه مهم‌ترند: پیش از همه بهره‌وری تغذیه حائز اهمیت است. بیشترین هزینه در هر گاوداری شیری مربوط به خوراک گله است که معمولاً بسته به نوع مدیریت هر واحد، بین

مقاومت‌ر و ماندگارتر، گاوهای آینده‌اند؛ اسم آن را گذاشته‌ایم شیر بیشتر به ازای طول عمر (یا تولید روزانه‌ی شیر) به ازای عمر مؤثر: Lifetime Daily Yield. حوزه‌ی سوم مدیریت گاو، دوره‌ی انتقال است. گاوی که در آستانه‌ی زایش قرار دارد نیازمند توجه ویژه‌ی ماست (از لحاظ تأمین آسایش، خوارک مرغوب، و محیط عاری از استرس)، و باید برای تضمین شیرواری موفق گاو، چنین شرایطی را برایش فراهم کنیم.

طراحی مناسب چگونه به تأسیس دامداری‌های پایدار شیری کمک می‌کند؟
الگوی پایداری مطلوب از دیدگاه دلاوال حائز سه افق یا سه رکن اساسی است: محیط زیست، غذا و رفاه دام، و بهزیستی اجتماعی و اقتصادی. هنگام طراحی هر گاوداری جدید، این سه رکن الزاماً در دستور کار ما قرار می‌گیرند.
البته، عملکرد گله و رفاه دام در کانون و

منظمه و تحت نظر

باشد. کوچک‌ترین تلاقی بین مسیر جابجایی کود با مسیر خوراک و با مرکز شیر سبب خواهد شد که طراحی گاوداری ناقص استانداردهای ناظر به تولید غذای انسانی باشد.

تمام تجهیزات اتوماسیون امروزی به نرم‌افزارها و سیستم‌های هوشمند مدیریتی نظیر نرم‌افزار Delpro دلاوال متصل می‌شوند تا جزئی‌ترین فعالیت آنها هوشمندانه مدیریت و پیگیری شوند. در پرورش گاو شیری، تغییرات بسیار کوچک نیز می‌توانند بهره‌وری گله

با همدیگر در نحوه مدیریت و اجرای رویه‌های عملیاتی روزمره‌شان نهفته است.

از دیدگاه اقتصادی البته بسیار مهم است که مدیریت گاوداری مدرن شیری بر مبنای اصول اقتصاد پایدار که امروزه به یک رشته‌ی علمی با اهمیتی حیاتی بدل شده صورت پذیرد. بازگشت سرمایه (ROI) از محل تأسیس یک گاوداری شیری

مودرن معمولاً بین هفت تا ۱۰ سال کامل

می‌شود. بنابراین، هنگام طراحی گاوداری شیری و برنامه‌ریزی برای رویه‌های مدیریتی حاکم بر آن باید متغیرهایی را که بر بازگشت سرمایه تاثیر می‌گذارند، به طور جدی در نظر داشته باشیم.

گاوداری شیری مدرن به سبک و سیاق امروزی چه شکل و شمایلی دارد؟

گاوداری‌های شیری نسل امروز کسب و کارهایی مبتنی بر فناوری پیشرفته هستند که - چنانچه بارها در این مبحث ذکر شد - رفاه دام در آن‌ها بسیار جدی گرفته می‌شود. امنیت زیستی در تمام بخش‌های تشکیل‌دهنده گاوداری باید رعایت شود و همه چیز باید پاکیزه،

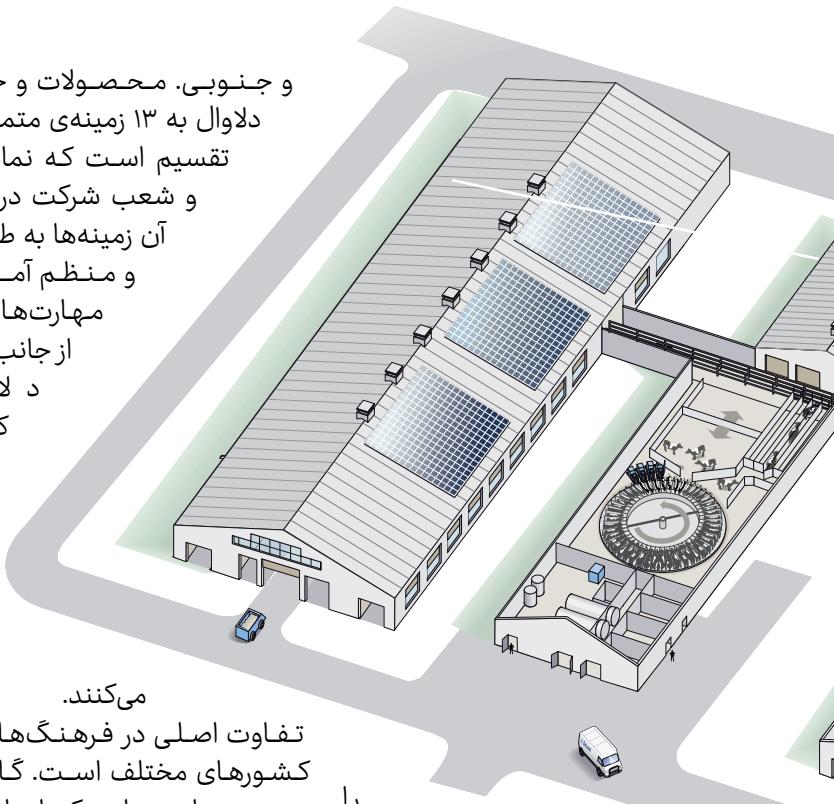
مرکز توجه مامی‌نشینند، و تأمین محیط مناسب عاری از استرس برای تمام گاوهای شامل جای کافی برای مصرف خوراک، آشامیدن آب و استراحت کردن نیز در فرایند طراحی پروره با اهمیت و حساسیت در خور انعکاس می‌یابند. این اصول در تمام حوزه‌ها یعنی از طراحی جایگاه گوساله گرفته تا طراحی سالن شیردوشی و جایگاه پرورش گاو خشک رعایت می‌شوند.

شعار ما به عنوان طراح گاوداری‌های جدید صنعتی باید این باشد: «**گاو بر همه چیز مقدم است.**» مقصود از این شعار آن است که گاو «خوشنود و آسوده» گاوی است سالم و پرتوان. اگر آسایش دام را در اولویت قرار ندهیم، فرایند پرورش دام و تولید شیر در گاوداری ما پایدار نخواهد بود، به همین سادگی! در واقع باید یک گاوداری شیری مدرن را به دیده‌ی هتلی پنج ستاره برای گاوهای نگریست. گاودار مدیر این هتل است و موظف است همه‌ی امکانات لازم را برای ساکنان هتل فراهم کند؛ تدارکات و پشتیبانی هتل را به احسن وجه انجام دهد و در این کار یک رویه‌ی یکنواخت و بدون تغییر و نوسان ناگهانی را پیشه‌ی خود گرداند. درست است که برای مدیریت چنین هتلی، مدیر هتل یعنی گاودار باید انواع هزینه‌ها را به جان بخرد، اما در عوض ساکنان هتل که گاوهای خشنود و باطرافت و سالم‌اند، هر روز و بدون تعطیل، مقدار زیادی شیر بسیار مرغوب به وی تقدیم می‌کنند. اکثر گاوداری‌های موفق جهان از لحاظ طراحی و امکانات با سایر گاوداری‌های موفقی که در همان منطقه‌ی جغرافیایی واقع شده باشند، پکسان هستند، و تفاوت عمده‌ی آنها

خوارک دهی، و استفاده از بهترین منابع ژنتیکی همچنان ارکان اصلی مدیریت گاو شیری را تشکیل خواهند داد. اما علاوه بر این‌ها، هدف کلانی نیز پیگیری خواهد شد که عبارت است از کاهش حداکثری رد پای کربنی، مثلاً به وسیله‌ی هضم کننده‌های زیستی (bio digesters)، توربین‌های بادی، پانل‌های خورشیدی، و شاید مهم‌تر از همه، استفاده از مواد مغذی موجود در کود برای غنی‌سازی اراضی تحت کشت علوفه؛ به بیان ساده‌تر، ایجاد یک مدار بسته برای تولید شیر بسیار غنی از مواد مغذی با رد پای کربنی بسیار اندک.

و جنوبی. محصولات و خدمات دلاوال به ۱۳ زمینه‌ی متمایز قابل تقسیم است که نمایندگی‌ها و شعب شرکت در تک‌تک آن زمینه‌ها به طور کامل و منظم آموزش و مهارت‌های لازم را از جانب آکادمی دل‌وال کسب

می‌کنند.

تفاوت اصلی در فرهنگ‌ها و سنت کشورهای مختلف است. گاو شیری در همه جای جهان یکسان است اما گاوداری‌ها با یکدیگر تفاوت دارند. روش‌های متعددی برای اداره‌ی گاوداری شیری وجود دارد (چرا آزاد، فری استال، سیستم‌های اتوماتیک شیردوشی) و تمام این روش‌ها و سیستم‌ها مستلزم مدیریت صحیح هستند. در صورت مدیریت درست، شیوه‌های پرورشی شما ضامن موفقیت‌شان خواهند شد و بر عکس.

گاوداری‌های مدرن شیری در چند سال آینده چه شکلی پیدا خواهند کرد؟ گاوداری‌های شیری در سال‌های پیش رو با بهره‌برداری بهینه از منابع خود سازگاری بیشتری با محیط زیست و منابع طبیعی پیدا کرده، شرایط بهتری برای رفاه و آسایش دام فراهم خواهند نمود. آسایش دام، بهره‌وری به نحو ملموسی افزایش بدهند. گاودار و همکاران او (نظیر دامپزشک، تکنیسین فنی، و شرکت‌های تأمین کننده) می‌توانند به مدد این نرم‌افزارها از راه دور نیز کارکرد تمام دستگاه‌ها و تجهیزات نصب شده در گاوداری را رصد کنند و بر اساس عملکرد گله، تنظیمات آنها را تغییر بدهند.

بازارهای بین‌المللی در چه زمینه‌هایی بیشترین تفاوت را نسبت به یکدیگر بروز می‌دهند؟ شرکتی همچون دلاوال در سراسر جهان با تولیدکنندگان شیر خام همکاری می‌کند، از آفریقا و آسیا و اقیانوسیه گرفته تا روسیه، اروپا، آمریکای شمالی

در برخی مناطق جهان، دسترسی کافی به زمین برای کاربری کشاورزی وجود ندارد. در چنین جاهایی، کود گاو را می‌توان با تبدیل به کمپوست در گلخانه‌ها مورد استفاده قرار داد یا برای مصارف خانگی به فروش رساند. این روند مدتی است که مثلاً در کشور چین آغاز گردیده است.

بیشترین لذت و رضایت از کار در صنعت دامپروری شیری در چه نهفته است؟ من از بدو کودکی در یک گاوداری شیری بزرگ شدم و بعد از آن هم تمام عمر خود را تا امروز در سرتاسر جهان با گاوداران سپری کرده‌ام. این صنعت یک ویژگی منحصر به فرد دارد و آن چیزی نیست جز آن که افراد شاغل در آن یکسره به گاو، رفاه دام و اصلاح بی‌وقفه‌ی کار خود با این حیوان بابرکت عشق می‌ورزند. در شرکت دلاوال و در تعامل این شرکت با مشتریان و کارفرمایان اش نیز دقیقاً همین روحیه حکم‌فرماس است و من به آن «معتماد»!

برپایه سویا اکسپلر شده

- با فرآوری اکسترود
- دارای ۴۰-۴۲٪ پروتئین خام و ۶۰-۶۵٪ پروتئین عبوری
- غنی از اسیدهای آمینه ضروری شامل متیونین و لیزین و اسیدهای چرب ضروری قابلیت تجزیه پذیری روده ای بالا
- این محصول در تغذیه دام های مختلف از جمله (گاو های شیری، گوساله های پرواری و گوسفند و بز) قابل استفاده می باشد

محصولی دو منظوره با ۳۶٪ پروتئین و ۱۶٪ چربی خام

- به همراه فرآوری اکسترود جهت افزایش پروتئین عبوری تا ۶۰٪ و بهبود پروتئین قابل متابولیسم
- این محصول در تغذیه دام های مختلف از جمله (گاو های شیری، گاو گوشتی، گوسفند و بز) قابل استفاده می باشد

واحد فروش خوراک

شعبه مرکزی

۰۲۱۴۴۹۲۱۹۹ تا ۱۰۹ داخلی ۰۲۱۴۴۹۲۱۹

عباسپور ۰۹۱۲۸۰۷۹۰۶۷

شعبه اصفهان

۰۳۱۳۵۵۸۵۲۸۵

کریمی ۰۹۱۳۰۱۱۶۳۰۳

انتقادها و پیشنهادها

۰۲۱۴۴۹۲۱۹۹

اکوزان

مکمل خوراکی برای دام سنگین
چربی و پروتئین اقتصادی با توازن مناسب اسیدهای آمینه

- . توازن اسیدهای آمینه
- . مقدار مناسب RUP
- . حاوی چربی گیاهی

PF 45X20

مکمل خوراکی برای دام سنگین
محصولی دومنظوره با چربی و پروتئین بالا

- . توازن مناسب پروتئین عبوری و غیر عبوری
- . پروفایل مناسب اسیدهای آمینه جهت تولید شیر
- . انرژی قابل متابولیسم بالا

اورین

مکمل خوراکی برای گاو شیری و گوشته
افزایش بازدهی نیتروژن جهت تولید پروتئین میکروبی

- . حاوی پروتئین و چربی گیاهی و کربوهیدرات سریع التخمیر
- . کاهش مصرف منابع پروتئینی تجزیه پذیر افزایش دسترسی باقیمانده های
- . هضم کننده فیر به آمونیاک

مکسان

مکمل خوراکی برای دام سبک و سنگین
پودر چربی کلسیمی محافظت شده
تهیه شده از رونگ های گیاهی

- . توازن مناسب پروفایل اسیدهای چرب
- . بھبود عملکرد تولید مثالی و سلامت گله
- . کاهش تنفس گرمایی و افزایش عملکرد دام
- . بھبود سیستم ایمنی

امگاتکس

مکمل خوراکی برای دام سبک و سنگین
غنى از اسیدهای چرب امگا ۳ جهت بھبود باروری گله

- . غنى از اسیدهای چرب امگا ۳
- . بھبود باروری گله
- . موثر در پیشگیری از کتووز

پروزانکس

مکمل خوراکی برای دام سنگین
افزاینده ای انرژی خالص شیردهی

- . افزایش راندمان ستنتز پروتئین میکروبی
- . افزایش قابلیت هضم کربوهیدرات های جیره به ویژه فیر
- . بھبود دهنده شرایط اکولوژی شکمبه

افزایش ماندگاری گاو، سودآوری گله را بالا میبرد اما چگونه؟

شماره ۳۱ / آبان ۱۴۰۰

بقای طولانی تر گاو شیری در گله سبب می شود به ازای هر دوره شیرواری هر یک رأس گاو، ۱۵۰ دلار سود بیشتر نصیب گاودار شود. افزایش طول عمر اقتصادی و مولد گاو شیری، اما، از طریق انتخاب ژنتیکی، مدیریت صحیح و آسایش محیطی میسر می گردد.

بیایید قبل از ورود به این بحث، مفاهیم اصلی مورد نیازمان را یک بار با هم مرور کنیم:

نویسنده: آنیبال بالاروتی (Anibal Ballarotti)، مشاور فنی ABS Global Inc
منبع: نشریه‌ی Progressive Dairy
تاریخ انتشار: دسامبر ۲۰۲۰

متوسط ماندگاری گاو شیری در ایالات متحده طی چند دهه ای آخر حدود ۴/۸ سال بوده است. با توجه به این که طول عمر طبیعی گاو شیری می‌تواند به ۲۰ سال برسد، این متوسط ملی ماندگاری در گله بسیار کوتاه به نظر می‌رسد. از طرف دیگر، عمر مولدگاو شیری در ایالات متحده به طور میانگین ۲/۷ سال است (USDA) که از این لحاظ، آمریکا را در رتبه بندی پایین تر از نیوزیلند (۴/۲ سال)، بریتانیا (۳/۹ سال)، هلند (۳/۷ سال)، لهستان (۳/۳ سال) و فرانسه (۳/۲ سال) قرار می‌دهد. شاید دلیل اصلی چنین وضعیتی آن باشد که طول عمر گاو

• ماندگاری (Longevity):

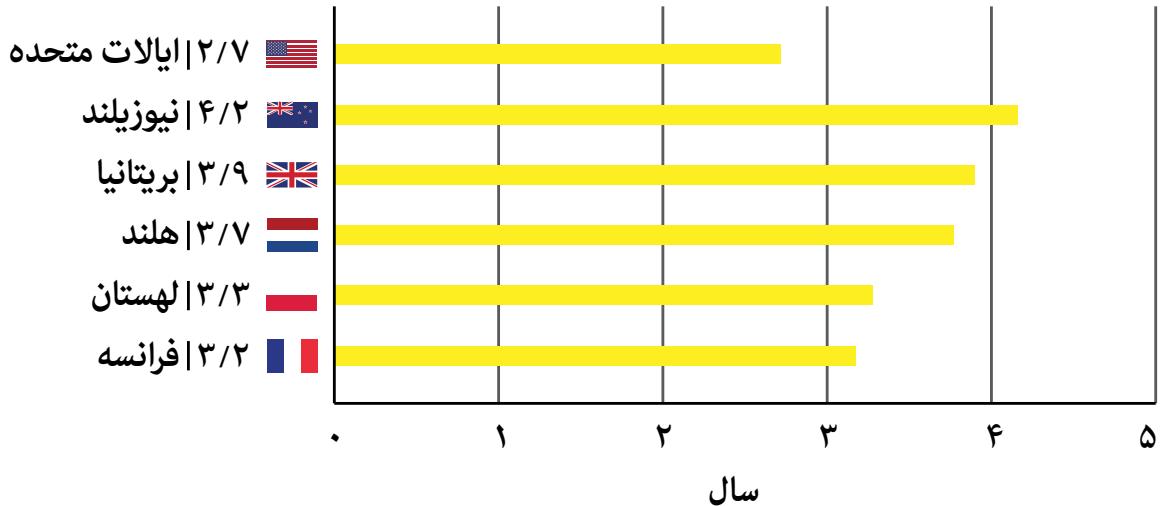
مدت زمان بقای هر گاو شیری در گله

• عمر مولد (Productivelife):

مدت زمان بین نخستین زایش تا حذف

• حذف (Culling):

خروج گاو از گله به واسطه فروش یا مرگ و میر

شکل ۱. متوسط عمر مولدگاو شیری در کشورهای مختلف

یک گاو شکم دوم ۱۵٪ بیشتر از گاو شکم اول شیر تولید می‌کند، ویک گاو شکم سوم ۵ تا ۱۰ درصد تولید بالاتری دارد و با همین روند، تولید شیرش در دوره‌های چهارم، پنجم و حتی بالاتر شیرواری با ثبات باقی می‌ماند.

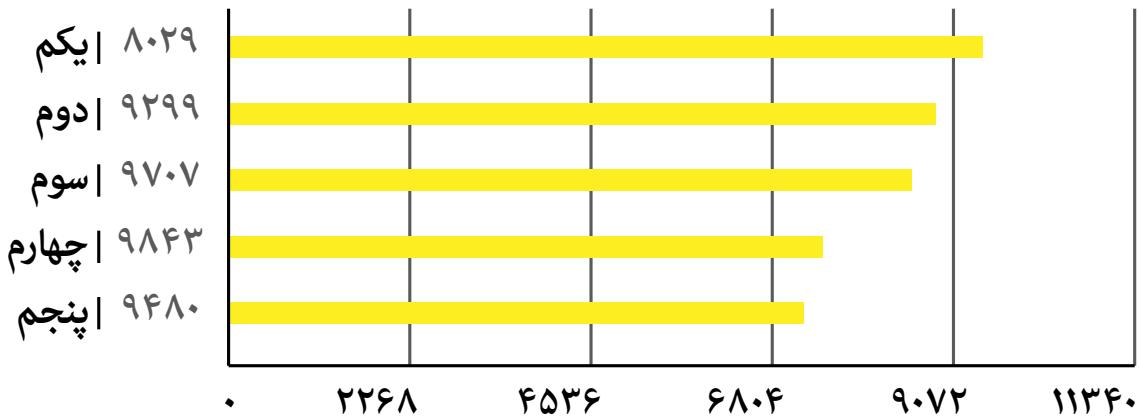
نخست آن به وقوع بپیوندد و پس از این مدت زمان، گاو دیگر توان وظرفیت تولیدی خود را زدست می‌دهد. از طرف دیگر، در کشورهایی که ماندگاری گاو شیری در گله و عمر مولد آن طولانی‌تر است، طبق تحقیقات مختلف اثبات گردیده که تولید شیر گاو پس از شیرواری سوم و به ازای هر شیرواری بعدی ثابت می‌ماند یا حتی بیشتر هم می‌شود.

کوتاه (حدود سه دوره شیرواری)، و در صد حذف نسبتاً بالا عمدتاً نتیجه‌ی تصمیم‌های اقتصادی گاوداران بر مبنای تفسیر ایشان از پایین بودن سودآوری هر گاو خاص در سایه‌ی معیارهایی است که هر کدام شان در گاوداری خود دنبال می‌کند. این معیارها نیز به نوبه‌ی خود متأثر از عواملی همچون وضعیت آبستنی، تولید شیر، وضعیت سلامت در دوره انتقال مثل لنگش، ورم پستان، سخت‌زابی، اسکور آسان‌زایی و نظایر این‌ها هستند.

در خلال دهه‌های گذشته، انتخاب گاو شیری با هدف تولید هر چه بیشتر شیر خام صورت گرفته است. در ایالات متحده، گاوداران عملاً طوری گاو انتخاب می‌کنند که حداقل استعداد دام از لحاظ حجم تولید شیر طی سه شیرواری

شیری در کشورهایی طولانی‌تر است که عموم گله‌ها به مراتع باز دسترسی دارند (شکل ۱). چرای آزاد گاو شیری در مرتع غالباً به تولید متوسط شیر کمتر به ازای هر گاو در شبانه‌روز منجر می‌شود اما در عین حال، نسبت به گاو هایی که در سیستم‌های بسته نگهداری می‌شوند بیماری‌های متابولیکی کمتری نیز به دنبال می‌آورد.

این حقیقت به آن معنا نیست که نمی‌توان طول عمر گاو شیری را در سیستم‌های بسته افزایش داد. در دهه‌های اخیر، میزان حذف گاو از گله‌های شیری بین ۳۰ تا ۴۰ درصد بوده و به طور متوسط، حدود ۳۸ درصد ثبت شده است. این طول عمر کوتاه (کوتاه‌تر از پنج سال)، عمر مولد

شکل ۲. متوسط تولید شیر در شیرواری‌های متواالی (از یکم تا پنجم) بر حسب کیلوگرم

سبب خواهد شد گاو مذکور دوره‌ی سوم شیرواری اش را کامل نند و دوره‌ی چهارم اش را نیز پشت سر بگذارند، یعنی دوره‌هایی که نسبت به شیرواری اول و دوم معمولاً پر تولیدتر هستند. سودآوری سالانه‌ی هر یک رأس گاو در اثر این مقدار افزایش طول عمر مولد، حدود ۱۵۰ دلار بیشتر می‌شود. البته، دست ۱۵۰ بیشتر می‌شود. البته، دست ۱۵۰ یافتن به این افزایش سود در میدان

نباید فراموش کنیم گاوهاي مسن ترسود آور ترند اگرچه در دامداری های بسته هر چه سن گاو بالاتر برود، سلامت اش هم در معرض خطرات بیشتری قرار می گیرد، خطراتی که همه شان زاییده‌ی شرایط خاص حاکم بر سیستم‌های بسته هستند.

عمرش تعییم بدهیم و مثلًا یک گاودار تصمیم بگیرد یک گاو شکم اول خود را در حدود روزه ۱۵ شیردهی حذف کند، گاو مورد بحث فرصت نخواهد یافت که حتی هزینه‌های پرورشی خود را جبران کند. دلیل این امر هم آن است که عموماً دو دوره‌ی شیرواری فرصت لازم است تا یک گاو بتواند سرمایه‌ی هزینه شده روی خود را به خزانه‌ی گاوداری بازگرداند.

پس چگونه می‌توان هزینه‌ی ثابت جایگزینی یک گاو را در گله کاهش داد؟ اگریک گاو به طور متوسط بین شیرواری دوم و سوم اش با گاو جدیدی جایگزین می‌شود، می‌توان با طولانی‌تر کردن ماندگاری گاو مزبور در گله و افزایش عمر مولیدش به هدف مذکور دست یافت. حفظ سلامت این گاو به ازای مدت زمان طولانی‌تر، نه تنها هزینه‌های پرورشی آن را جبران خواهد نمود بلکه چه بسا

یک تحقیق بر مبنای داده‌های به دست آمده از منتخبی از گاوداری‌های هلند بین سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۹ (شیردهی ۳۰۵ روزه) نشان داد که گاوهای شکم اول ۸۰۹ کیلوگرم، گاوهای شکم دوم ۹۲۹۹ کیلوگرم، گاوهای شکم سوم ۹۷۰۷ کیلوگرم، شکم ۹۸۴۳ کیلوگرم و شکم پنجم ۹۴۸۰ کیلوگرم شیر تولید کردند و به همین ترتیب تا شکم نهم (۹۰۶ کیلوگرم) ظرفیت بالای تولیدی خود رانگه داشتند (شکل ۲). برای آن که آمار فوق را خلاصه کرده باشیم، می‌توانیم بگوییم یک گاو شکم دوم ۱۵٪ بیشتر از گاو شکم اول شیر تولید می‌کند، و یک گاو شکم سوم ۵ تا ۱۰ درصد تولید بالاتری دارد و با همین روند، تولید شیرش در دوره‌های چهارم، پنجم و حتی بالاتر شیرواری باثبات باقی می‌ماند.

طبق این منطق، اگر تولید شیر یک رأس گاو مفروض را به جمع روزهای طول

صفات ژنتیکی مربوط به سلامت گاو بهبود بیابد و از سوی دیگر، ضریب رفاه و بهره‌وری اقتصادی آن بالا بود. یک امتیاز مضاعف این رویکرد، افزایش مقبولیت صنعت دامپروری نزد افکار عمومی و کاهش آثار سوء زیست محیطی این صنعت است.

شده در سطح گاوداری است. پس از اصلاح فرایند انتخاب و تأمین آسایش بیشتر برای گاوها، دامدار طبعاً می‌تواند انتظار آن را داشته باشد که با افزایش ماندگاری و عمر مولد گاوها، سودآوری گله‌اش افزایش پیدا کند. علاوه بر این، پایداری نظام تولید در چنین واحدی افزایش چشمگیر خواهد یافت. صنعت دامپروری شیری در سال‌های اخیر در جستجوی راه حل‌هایی بوده تا از تولید گازهای گلخانه‌ای (GHG) در محل دامداری‌ها کاسته شود و ضریب پایداری تولید شیر در آنها بهبود یابد. تحقیقات تازه‌ی دانشمندان سوییسی و آلمانی نشان داده که بین سن گاو و کل متان تولید شده ارتباط مستقیمی وجود دارد. در این تحقیق، مقدار گازهای گلخانه‌ای تولید شده را برای هر رأس گاو شیری بر حسب شیری که گاو در طول این تحقیق و در طول عمر کامل اش تولید می‌کند اندازه‌گیری نمودند. نتایج حاصله حاکی از آن بودند که افزایش طول عمر مولد گاو شیری، یکی از راه‌های امکان‌پذیر برای کاهش تأثیر سوء زیست محیطی ناشی از تولید شیر خام است.

این کشف امیدوارکننده، مارابه این نتیجه می‌رساند که ماندگاری طولانی تر گاو شیری در گله غالباً موجب افزایش سودآوری آن می‌گردد. اما بدون مدیریت دقیق، و در اثر حذف ناشی از پایین بودن سطح باروری، بالا بودن آمار تلفات در گوساله‌ها و بالا بودن سن تلیسه در زمان اولین تلقیح، ممکن است گله‌ای پدید آید که از گاوها پیر، آسیب دیده و فاقد سودآوری تشکیل بافته است. تنها راه جلوگیری از چنین فاجعه‌ای، توسل به انتخاب ژئومیکی و افزایش سطح آسایش دام است تا زیک سو

عمل چندان کارآسانی هم نیست. ما می‌دانیم که حدود ۷۰ تا ۸۰ درصد موارد حذف اجباری معمولاً از انواع بیماری‌ها و اختلالات سلامت همچون بروز لنگش، ورم پستان و افت سطح باروری در گله سرچشمه می‌گیرند. با وجود این، نباید فراموش کنیم گاوها می‌رسنند تا سودآور ترند اگرچه در دامداری‌های بسته هر چه سن گاو بالاتر بروند، سلامت اش هم در معرض خطرات بیشتری قرار می‌گیرد، خطراتی که همه‌شان زاییده‌ی شرایط خاص حاکم بر سیستم‌های بسته هستند. در چنین وضعیتی بهترین رویکرد آن است که سیستم موجود دامداری را اصلاح کنیم و زمینه‌های بروز خطر برای سلامت دام‌های مسن تر گله را بی‌اثر بسازیم. دو روش یا ابزار اساسی برای تحقق این هدف شناسایی شده است. روش اول، انتخاب ژنتیکی بهتر برای صفات مربوط به ماندگاری و سلامت دام است. روش دوم که اهمیت اش از روش نخست کمتر نیست، عبارت است از اصلاح نظام مدیریت گله با این هدف مشخص که سطح آسایش دام بالا بود.

به مدت تست ژئومیک، گاودار می‌تواند پیش‌بینی کند که کدام گاوها ممکن است به دلیل ضعف در صفات ژنتیکی سودآوری آن می‌گردد. اما بدون مدیریت دقیق، و در اثر حذف ناشی از پایین بودن گله را طوری انتخاب نماید که عمر مولد طولانی‌تری داشته باشد. اما انتخاب برخی صفات سلامت برای تلیسه‌های آینده به تنها ی نمی‌تواند ضامن افزایش طول عمر مولد آنها باشد. عامل مهم بعدی که باید مدنظر گاودار قرار بگیرد تأمین آسایش حداقلی برای گله از طریق اصلاح روش‌های مدیریتی اعمال

DeLaval

سیستم‌های
دوشش‌هوشمند
دام سبک
دل‌لواں

واحد اتوماسیون دامپروری

شعبه مرکزی

داخلی ۱۰۴ و ۱۱۵ ۰۲۱۴۴۱۹۲۱۱۹

قربانعلی ۰۹۹۱۲۰۵۸۲۴۵

سیفی‌پور ۰۹۱۲۳۷۸۹۶۲۱

شعبه اصفهان

۰۳۱۳۵۵۸۵۲۸۵

انتقادها و پیشنهادها

۰۲۱۴۴۱۹۲۱۱۶

DeLaval

عملکرد سالن شیردوشی به مهارت کارگران و سیستم مورد استفاده در بهاربندها بستگی دارد

شماره ۲۷ آبان ۱۴۰۰

نویسنده: ماریو سولیس فلورس (Mario Solis Flores)
Form-A، کارشناس خدمات فنی، شرکت- Flores Feed

منبع: نشریه‌ی Progressive Dairy، جولای ۲۰۲۱

بیشتری را دوشید در حالی که به دشواری موفق می‌شویم
همین تعداد گاو را هم بدوشیم؟
تعداد کارکنان شاغل در سالن شیردوشی، نوع طراحی
سالن‌های نگهداری دام، روال کار گاودوش‌ها، روش مورد
استفاده برای دوشش گاوهای در هر وعده، وضعیت کیفی
دستگاه شیردوشی و نوع بستر مورد استفاده در جایگاه
دام از عمدت‌ترین عواملی هستند که باید در پاسخ به
پرسش‌های بالا در نظر داشته باشیم.
به حد اکثر رساندن عملکرد دستگاه شیردوشی و هماهنگ

مکررتین سؤال‌هایی که در خلال بازدید از گاوداری‌های
شیری از من می‌پرسند عبارت‌اند از: چه کار کنیم تا
گاودوش‌های ما بتوانند سرعت دوشش را بالا ببرند؟ آیا
صلاح می‌دانید سالن شیردوشی خود را توسعه بدھیم تا
بتوانیم گاوهای بیشتری را بدوشیم؟ چگونه می‌شود گاو

- کمتر از ۵ درصد گاوها به دلیل ابتلا به ورم پستان در هر ماه از گله حذف شوند؛
- بالغ بر ۸۵ درصد گله اسکورخطی ۳ داشته باشند؛
- سوماتیک سل کانت تانک اصلی ذخیره‌ی شیر حداقل به ۱۵۰ هزار برسد.
- در گام بعدی، باید از خود پرسیم چه اتفاقات نامطلوبی در سالن شیردوشی ما به وقوع می‌پیوندد و دلیل اش چیست.
- ساختن آن با نیروی انسانی و تأسیسات مرتبط در مورد تمام گاوداری‌ها صرف نظر از بزرگی آنها مصدق دارد و تعیین کننده‌ی سطح سودآوری گاوداری است.
- توصیه‌ی من به تمام گاوداران حرفه‌ای آن است که پیش از پرداختن به مسئله‌ی عملکردها، در مورد کیفیت شیر خامی که تولید می‌کنند اهداف دقیقی را تعیین نمایند.
- مثلًاً:
- کمتر از ۲ درصد گاوها در هر ماه به ورم پستان بالینی مبتلا شوند؛

شیردوشی و اتوماسیون دامپروری

ساعت ۸۰۰ رأس گاو را ظرف ۷/۵ ساعت بدوشند (با فرض ۳
و عده دوشش در شبانه روز).

گام دوم برای این گاوداری آن بود که سالن جدیدی برای
جای دادن به ۴۰۰ رأس گاو بیشتر در کنار سالن های قبلی
احداث گردد. حالا با استخدام یک کارگرتازه نفس می شد
عملکرد گله را بالاتر برداشت. با دو گاودوش تمام وقت و کارگر
سومی که گاوهای رابه سالن شیردوشی هدایت می نمود، در
این گاوداری موفق شدند ضریب دوشش را در هر ساعت
به ۴/۵ افزایش دهند و بنابراین، توانستند ۲۳۶ گاو بیشتر را
در هر وعده بدوشند. دوشش گاودریک سالن شیردوشی
فرایندی است مستمر و در معرض تغییر و تکامل؛ آموزش
حین خدمت کارگران و استخدام نیروی انسانی جدید
برای موفقیت هر گاوداری امروزی ضرورت دارد. کارگرانی که
مهارت های تازه ای آموختند و با اهداف و انتظارات کارفرمایی
خود بهتر آشنا شدند توانستند ضریب دوشش سالن
شیردوشی محل کار خود را در هر ساعت به ۴/۸ افزایش
بدهند یعنی موفق شدند در هر وعده ۶۹ رأس گاو بیشتری
را بدوشند.

در همین گاوداری، با کمک شرکت تأمین کننده دستگاه
شیردوشی و ارتقای تجهیزات آن، ضریب دوشش از این هم
بالاتر رفت و به ۵/۳ رسید یعنی در نهایت امر، این گاوداری
موفق شد با همان تعداد دوشندگان در هر وعده ۹۷ رأس گاو
بیشتری را بدوشد (جدول ۱).

تأثیر اقتصادی به حد اکثر رساندن عملکرد سالن شیردوشی
(برای دوشش ۴۰۰ رأس گاو بیشتر) بدون تغییر تعداد
کارگران و واحد های دوشندگان عبارت بود از:

درک صحیح از جایجایی یا سرعت نقل و انتقال دام، زمان مورد
نیاز برای پرشدن هر یک از دو طرف چال شیردوشی، زمان
سپری شده از تحریک سرپستانک ها تا اتصال خرچنگی، و
مدت زمان سپری شده برای تکمیل دوشش هر گاو به ما
کمک می کند که برای هماهنگ ساختن عملکرد دستگاه و
سالن شیردوشی با نیروی کار و سالن های نگهداری دام باید
دست به چه اقدامات جدیدی بزنیم.

هر تغییری به تغییر بعدی منجر می شود
بسیاری از سالن های شیردوشی ای را که در طول سالیان
دراز مورد بازرسی قرار داده ام هم زمان با رشد تدریجی گله،
افزایش کارکنان و اضافه شدن به تأسیسات موجود در
گاوداری، مرحله به مرحله تحت اصلاحات و تغییرات مختلفی
قرار گرفته اند. یکی از وظایف من در این راستا آن بوده که به
گاوداران کمک کنم ضمن حفظ سودآوری کسب و کار خود،
بین سه عامل فوق یعنی (۱) سالن شیردوشی، (۲) نیروی
کار در گاوداری، و (۳) طراحی سالن های پرورش دام و چیدمان
آنها نسبت به هم دیگر و نسبت به سالن شیردوشی توازن
مطلوبی برقرار کنند.

در یک مورد عینی، گاوداری برخوردار از سالن شیردوشی ۲
در ۶۴ادر فری استال های خود از بستر ماسه ای بهره می برد
و یک کارگر تمام وقت در سالن شیردوشی کار می کرد و
کارگر دیگری وظیفه کودروبی بهاریندها و تمیز کردن
فری استال ها را برابر عهده داشت. در این گاوداری، طراحی یک
رویه جدید برای دوشش گاوهای و تعلیم آن به هر دو کارگر
ضرورت داشت تا بتوانند با ضریب دوشش ۳/۴ در هر

جدول ۱. ارتقای عملکرد حاصل از اصلاح مدیریت در سالن شیردوشی ۲ در ۱۶

تعداد کارگران موظف	تعداد گاو دوشیده شده	ضریب دوشش در ساعت	افزایش تعداد گاو دوشیده شده در هر نوبت	شیردوشیده شده میانگین رکورد: ۳۶ کیلوگرم / گاو
۱/۵	۸۰۰	۴/۳	۴۰۰	۶۴۰۰
۲	۱۰۳۶	۵/۴	۲۳۶	۸۲۸۸۰
۲	۱۱۰۵	۸/۴	۳۰۵	۸۸۴۰۰
۲	۱۱۲۰۲	۳/۵	۴۰۲	۹۶۱۶۰

حال اگر رویه‌ی دوشش دو مرحله‌ای بشود و هرگاودوش در هرگام مسئول تیمار چهار رأس گاو باشد، متوسط مدت زمان تیمار به یک دقیقه خواهد رسید. این کار سبب می‌شود جمع مدت زمان هر وعده‌ی دوشش ۲۸ دقیقه کاهش بیابد. باید یادآور بشوم که در گله‌های پرتولید، اگر متوسط مدت زمان تیمار بالاتر از ۱/۵ دقیقه باشد، برای جریان بهینه‌ی شیر خروجی و تخلیه‌ی مطلوب پستان، گزینه‌ی به مراتب بهتری است.

سرمیس دستگاه شیردوشی براساس جدول زمانبندی
بسته به شرایط هر گاوداری شیری، دستگاه شیردوشی در ۲۴ ساعت شبانه‌روز و ۳۶۵ روز سال کار می‌کند. در برخی موارد، مشاهده گردیده که سالن شیردوشی مورد غفلت واقع شده‌ترین بخش گاوداری است. در بسیاری موارد، هنگام بازآموزی کارکنان سالن شیردوشی در یک گاوداری به نقايس فنی متعددی در دستگاه شیردوشی برخورد می‌کنم. هماهنگی با شرکتی که دستگاه شیردوشی گاوداری شما را تأمین و نصب نموده برای برنامه‌ریزی خدمات پشتیبانی و پیشگیری از بروز نقص فنی در آن غالباً از بروز دردسرهای آتی جلوگیری خواهد کرد. خدمات نگهداری از دستگاه شیردوشی براساس جدول زمانبندی به چهار نوع قابل تقسیم است:

- آنالیز سیستم شستشو برای پایین نگه داشتن بار میکروبی
- تعویض قطعات لاستیکی همچون گاسکت‌ها و دیافراگم‌ها، تمیز کردن و سرویس سیلندرهای جداکننده‌ی خرچنگی و کیت پولساتورها، تعویض فیلترهای هوا، گریس‌کاری و سرویس کلی قطعات هیدرولیک گیت‌ها
- آنالیز سیستم برای تعیین وضعیت سطح خلا و کارکرد سایر اجزای تنظیم شونده

ارتقای قطعات و اجزای دستگاه شیردوشی (بعضی سالن‌های قدیمی که همچنان در حال بهره‌برداری هستند شاید طوری طراحی نشده باشند که پاسخگوی دوشش گاوها پرتولید امروزی باشند).

صرف نظر از بزرگی گاوداری، سازگار ساختن عملکرد سالن شیردوشی با عملکرد نیروی کار و طراحی جایگاه دام در زمره‌ی اساسی‌ترین عواملی است که در سودآوری و موفقیت غایی آن ایفای نقش می‌کند.

(۴۰ رأس گاو × ۳۶ کیلوگرم شیر ([۵۱۰۰ تومان به ازای هر کیلوگرم شیر خام] = ۱۶۳ میلیون و ۲۰ هزار تومان درآمد بیشتر در هر ماه

مدت زمان تیمار سرپستانک‌ها نیز نقش مهمی ایفا می‌کند اگر می‌خواهیم بهره‌وری سالن شیردوشی را تا حد اکثر ممکن بالا ببریم، بعضی سؤال‌هایی که باید از خود پرسیم عبارتند از: آیا تعداد کارگران گاودوش با تعداد گاودوش در گله‌ی ما همخوانی دارد؟ آیا سالن شیردوشی ما ظرفیت کافی برای دوشش همه‌ی گاوها در دوشش را دارد؟ آیا تعداد سالن‌های پروژه دام و تعداد فری استال‌های درون آنها با اندازه‌ی سالن شیردوشی ما سازگار است؟ آیا رویه‌ی فعلی برای دوشش گاوها به قدر کافی مؤثراً و کارآمد هست؟ آیا رویه‌ی جاری در سالن شیردوشی با پروتکل‌های تحت اجرا در گاوداری یکسان است؟ پاسخ به این پرسش‌ها تعیین خواهد کرد که برای افزایش بهره‌وری سالن شیردوشی، در چه مسیری باید حرکت کنیم.

بهترین راه برای افزایش بهره‌وری سالن شیردوشی به حد اکثر رساندن جریان خروجی شیر و جلوگیری از دوشش بی‌رویه است. برای به حد اکثر رساندن جریان خروجی شیر، لازم است که مدت زمان تیمار سرپستانک‌ها مدت لازم و کافی‌ای باشد و تحریک سرپستانک‌ها به قدر کافی صورت پذیرد.

عواملی که در تعیین مدت زمان تیمار سرپستانک‌ها دخیل هستند عبارتند از تعداد مراحل تشکیل دهنده‌ی رویه‌ی دوشش، اندازه‌ی سالن و تعداد گاوی که هر گاودوش در هر نوبت دوشش تیمار می‌کند. مثلاً در یک سالن ۲ در ۱۲ با ضریب دوشش ۴ که ۶۷۲ رأس گاو را ظرف ۷ ساعت تحت رویه‌ی سه مرحله‌ای می‌دوشد، به طور میانگین مدت تیماری معادل ۱/۵ دقیقه دارد و هر گاودوش در هرگام، چهار گاو را تیمار می‌کند.

همین رویه‌ی سه مرحله‌ای چنانچه براساس تیمار هر پنج گاو به وسیله‌ی یک گاودوش انجام بگیرد سبب خواهد شد میانگین مدت زمان تیمار به دو دقیقه برسد و کل مدت زمان هر وعده‌ی دوشش را ۲۸ دقیقه طولانی‌تر بنماید.

تیغه‌های فیدر-میکسر چقدر باید عمر کنند؟

شماره ۳۱ / آبان ۱۴۰۰

به عنوان کارشناس تغذیه‌ی نشخوارکنندگان که عمدۀی تمرکز حرفه‌ای خود را در سال‌های اخیر بر تکنولوژی به کار رفته در ساخت فیدر-میکسرهای مخصوص گاو شیری گذاشته‌ام، هر روز با سؤال‌های گوناگونی از جانب گاوداران و مدیران گله روبرو می‌شوم، اما شاید شایع‌ترین سؤالی که تا کنون با آن روبرو بوده‌ام آن است که «عمر مفید تیغه‌ی فیدر چقدر است».

نویسنده: دکتر آلن س. واگ (Alan S. Vaage)، متخصص تغذیه‌ی نشخوارکنندگان، شرکت صنعتی جی لور (Taylor Fabricating Inc) منبع: نشریه‌ی Progressive Dairy

عوامل مؤثر در فرسایش تیغه

۱. فیبر علوفه
۲. موقعیت مکانی تیغه
۳. سنگ و شن
۴. نوع و کیفیت تیغه‌ها

تیغه‌ی فیدر را باید خصوصاً در گاوداری‌هایی که از علوفه‌ی پرس شده استفاده می‌کنند در زمره‌ی قطعات مصرفی فیدر به شمار آورد. عمر مفید تیغه‌ی فیدر به موادی که از آن ساخته شده و خواص علوفه‌ای که هر روز خرد می‌کند بستگی دارد و کمابیش همانند عمر مفید تایریک وسیله‌ی نقلیه که تابعی است از کیفیت آن تایر و نحوه و مکان بهره‌برداری از آن.

ممکن است به آسانی بشکند. برخورد سخت بین کاربید و سنگ ممکن است به جهیden براده‌های بسیار تیز کاربید بینجامد که با خوراک دام مخلوط بشوند و در صورت مصرف، به سلامت دام آسیب برسانند اما نصب مگنت می‌تواند این براده‌ها را از مواد خوارکی داخل فیدر جدا کند زیرا کاربید ماده‌ای غیر مغناطیسی است. تیغه‌های برساخته از اینسرت کاربید علی‌رغم آن که گران‌ترین گزینه‌اند، چنانچه خوراک ریخته شده به داخل فیدر عاری از سنگ باشد، می‌توانند مقرنون به صرفه باشند.

- پوشش کاربید: امروزه برای ساخت اکثر تیغه‌های مخصوص فیدر-میکسرهای دامی از این روش استفاده می‌کنند. در روش مزبور، ذرات ریز کاربیدی را در بستر ماده‌ی دیگری می‌نشانند و سپس، آن را به سطح پرداخت شده‌ی لبه‌ی برنده‌ی تیغه‌ی فولادی تفت می‌دهند. با سایش تدریجی فولادی که زیر لایه‌ی کاربید قرار دارد، لبه‌ی بسیار تیزی از ذرات کاربیدی بیرون می‌آید. از آنجا که پوشش کاربیدی بادوام‌تر از فولاد است، هرچه بیشتر بستر فولادی ساییده شود، سطح تازه‌ای از لبه‌ی تیز کاربیدی به طور پیوسته ظاهر می‌گردد و به اصطلاح، تیغه «خودش را تیز می‌کند». این تیغه‌ها می‌توانند بسیار مقرنون به صرفه باشند اما بسته به خواص سایشی پوشش کاربیدی و پایه‌ی فولادی‌شان، طول عمر بسیار متنوع و متفاوتی دارند. توصیه می‌شود تیغه‌ی یدک را از تأمین‌کنندگان کاملاً معتبر تهیه کنید

و اندازه‌ی آنها بزرگ‌تر باشد، تیغه‌ها سریع‌تر کند می‌شوند. آغشتگی زیاد علوفه به شن و خاک و گل نیز فرایند فرسایش را به شدت سرعت می‌بخشد و تیغه‌ها را زودتر و بیشتر کند می‌کند.

۴. نوع و کیفیت تیغه‌ها
امروزه انواع بسیار متنوعی از تیغه‌ی فیدر در بازار عرضه می‌شود که خیلی از آنها مختص یک نوع فیدر خاص طراحی شده‌اند و قابل مصرف در تمام انواع فیدرها نیستند. از لحاظ موادی که در ساخت تیغه‌ی فیدر به کار می‌روند و سایش تیغه به آنها نیز بستگی دارد، می‌توان از سه دسته‌ی کلی سخن به میان آورد: فولاد، اینسرت کاربید و پوشش کاربید.

- فولاد: تیغه‌های فولادی از همه ارزان‌ترند اما عموماً سریع‌تر از بقیه ساییده می‌شوند. با وجود آن که تیغه‌های فولادی را می‌توان از نو تیز کرد، این کار به صرف وقت زیادی نیاز دارد. بنابراین، تیغه‌های فولادی به ندرت گزینه‌ی مقرنون به صرفه‌ای به شمار می‌آیند.

- اینسرت کاربید: نظیر فرایندی که در ساخت انواع تیغ اره به کار می‌رود، اینسرتهای محکم کاربیدی را روی بدنه‌ی فولادی جوش می‌دهند تا تیغه‌های بادوام اینسرت کاربید تولید کنند. کاربید توده‌ی بسیار سختی دارد و در برابر سایش مقاوم است، اما ماده‌ای شکننده است و اگر در محفظه‌ی فیدر هنگام خرد کردن علوفه تکه سنگ وجود داشته باشد،

عوامل مؤثر در فرسایش تیغه

۱. فیبر علوفه

الیاف علوفه به طور طبیعی خاصیت فرایندده دارند و به مرور زمان، تماس آنها بالبهی تیغه سبب کند شدنیش می‌گردد. با رسیده‌تر شدن علوفه (مثلًا کاه در مقایسه با کلش) و با افزایش تدریجی درصد مواد معدنی در آنها بخصوص سیلیکا (مثلًا کاه برنج) خاصیت فرایندگی آنها شدت می‌گیرد.

۲. موقعیت مکانی تیغه

کار تیغه‌های فوقانی میکسر عمدتاً باز کردن پرس‌های دست نخورده است. این تیغه‌های یک سوم تحتانی مارپیچ هستند که تا ۸۰ درصد وظیفه‌ی خرد کردن ساقه‌ی علوفه و تبدیل آنها به تکه‌های کوچک‌تر را بر عهده دارند. این یعنی شدت فرسایش تیغه‌های تحتانی معمولاً دو تا سه برابر تیغه‌های فوقانی است و در نتیجه باید زودتر عوض شوند.

۳. سنگ و شن

وجود سنگ و شن در محفظه‌ی فیدر صرف نظر از این که از چه منابعی به داخل آن راه یافته باشند عمر مفید تیغه‌ها را به شدت کوتاه می‌کنند. بیشترین آسیب را قلوه سنگ به تیغه‌ها وارد می‌کند زیرا در اثر برخورد با تیغه‌های لبه‌ی تیز آنها را می‌شکند و سپس، فرسایش تدریجی موجب گرد شدن لبه‌های دچار پریدگی می‌گردد. در نتیجه، تکه‌های بزرگی از لبه‌ی تیغه‌ها کند و غیر قابل استفاده می‌شود. هرچه تعداد سنگها بیشتر

شکل ۱. مقایسه‌ی تیغه‌ی نو و فرسوده‌ی فیدر-میکسر (توجه کنید که شدت سایش دندانه‌ها هرچه به نوک آنها نزدیکتر می‌شویم بیشتر می‌گردد)

تیغه، باید کیفیت لبه‌ی آن را ببررسی کنیم تا دریابیم چقدر کند یا گرد شده است. همین گرد شدن لبه‌ی تیغه است که قدرت برندگی آن را کاهش می‌دهد. وقتی گرد شدن لبه‌ی تیغه شدت می‌گیرد و به تمام طول تیغه سراحت می‌کند، باید آن را تعویض کرد یا دست کم، (اگر سایش آن خیلی شدید نباشد) آن را با تیغه‌های تیزتر در طبقات فوقانی مارپیچ جا به جا نمود. تجربه ثابت نموده است که تعویض منظم نیمی از تیغه‌ها عملکرد فیدر را ارتقا می‌بخشد، هزینه‌های نگهداری آن را پایین می‌آورد و غالباً سبب افزایش بهره‌وری اقتصادی گاو شیری نیز می‌شود.

فیدر-میکسر خود را تعویض نماییم. تیغه‌هایی نیز که حتماً باید در مقطع زمانی مذکور تعویض شوند معمولاً تیغه‌های نصب شده روی یک سوم تختانی مارپیچ (بر اساس دلایل پیش‌گفته) هستند.

و پیش از خرید نهایی، از مناسب بودن جنس و ترکیب آن برای هدف مدنظر خود مطمئن شوید.

ارزیابی سایش تیغه بهترین روش برای ارزیابی سایش تیغه‌ی فیدر آن است که در ابتدا تعیین کنیم برای خرد و مخلوط کردن یک محموله از علوفه‌ی ساقه بلند زمانی که تیغه‌های فیدرنو هستند چقدر زمان لازم است و بعد، افزایش تدریجی این مدت زمان را با بالا رفتن عمر تیغه‌ها ثبت کنیم. آن گاه باید در جدول تهیه شده مقطوعی را تعیین کنیم که افزایش هزینه‌ی عملیاتی فیدر و تراکتور و مدت زمان کار متصدی (نیروی کار) ایجاب می‌کند تیغه‌های

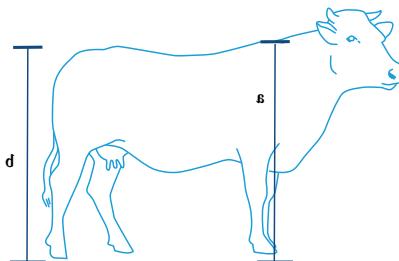
 DeLaval

مدیریت پرورش گوساله شیری به روایت دلاوال

بخش دوم

منبع: آرشیو رسمی اسناد آموزشی دلاوال

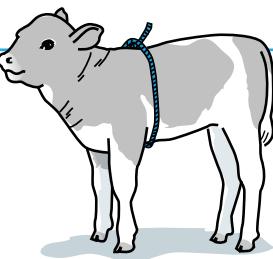
- گوساله را به چهار روش مختلف می‌توان وزن کشی نمود:
- استفاده از باسکول‌های الکترونیکی: اگر چه این روش قدری زمان بر و پر زحمت است، در مورد وزن زنده و افزایش روزانه‌ی وزن داده‌های دقیقی را در اختیارمان می‌گذارد.
  - اندازه‌گیری ارتفاع جدوگاه (قد حیوان در ناحیه‌ی سر کتف) مرتفع‌ترین نقطه در خط پشت حیوان که در نقطه‌ی سر کتف اندازه‌گیری شود؛ نقطه‌ی (a) در تصویر زیر. جدوگاه با جثه و وزن گوساله نسبت مستقیم دارد.
  - استفاده از متر نواری برای اندازه‌گیری بزرگی یا محیط قفسه‌ی سینه و تخمین وزن گوساله از آن طریق. دقت این روش بستگی زیادی به استفاده‌ی درست از متر نواری دارد.
  - اندازه‌گیری ارتفاع کفل؛ نقطه‌ی (b) در تصویر زیر. ارتفاع کفل در تلیسه‌ی هشت‌تایی چهار ماهه باید حدود ۱۳ سانتی‌متر، پنج ماهه ۱۵ سانتی‌متر و شش ماهه ۱۹ سانتی‌متر باشد.

نقاط معیار برای اندازه‌گیری قد جدوگاه (a) و کفل (b).

اندازه‌گیری افزایش وزن و میزان رشد گوساله در دوره‌ی شیرخواری، پس از پایش دقیق آمار مرگ و میر آن، در زمره‌ی مهم‌ترین شاخص‌های اصلی عملکرد ما در پرورش گوساله به حساب می‌آید. وزن بدن به تنها یک وضعیت تغذیه‌ای کامل هیچ تلیسه‌ای را بازنمی‌تاباند. رشد تلیسه زمانی به درستی و با دقیق قابل ارزیابی است که در کنار منحنی افزایش وزن بدن، رشد اسکلتی آن نیز نظیر قد حیوان (جدوگاه) در سنجش کلی ما لحاظ شود. قد تلیسه بیانگر رشد اسکلتی و وزن حیوان نشانه‌ی رشد اندام‌ها، عضلات و بافت چربی است.

- به چند دلیل باید منحنی رشد گوساله را ردیف کنیم:
- برای پیشگیری از تأخیر در بلوغ جنسی به موقع و سن نخستین زایش
  - برای تعیین میزان مصرف خوارک در گوساله‌ها
  - برای تعیین میزان مصرف خوارک در تلیسه‌ها
  - برای رسیدن به وزن بدن مطلوب به هنگام زایش اول
  - برای به حداقل رساندن مشکلات وضع حمل
  - و مهم‌تر از همه، برای حصول اطمینان از بهره‌برداری کامل از توان بالقوه‌ی گوساله‌ها و تلیسه‌ها از طریق دستیابی به عالی‌ترین منحنی‌های رشد.

استفاده‌ی درست از متر نواری توجه: گوساله باید طبق تصویر روی چهارپای ایستاده باشد. برای حصول نتایج معتبر، گوساله را در حالت ایستاده‌ی درست نگه دارید، و دقت کنید که متر نواری دقیقاً پیرامون قفسه‌ی سینه به بدن حیوان چسبیده باشد.

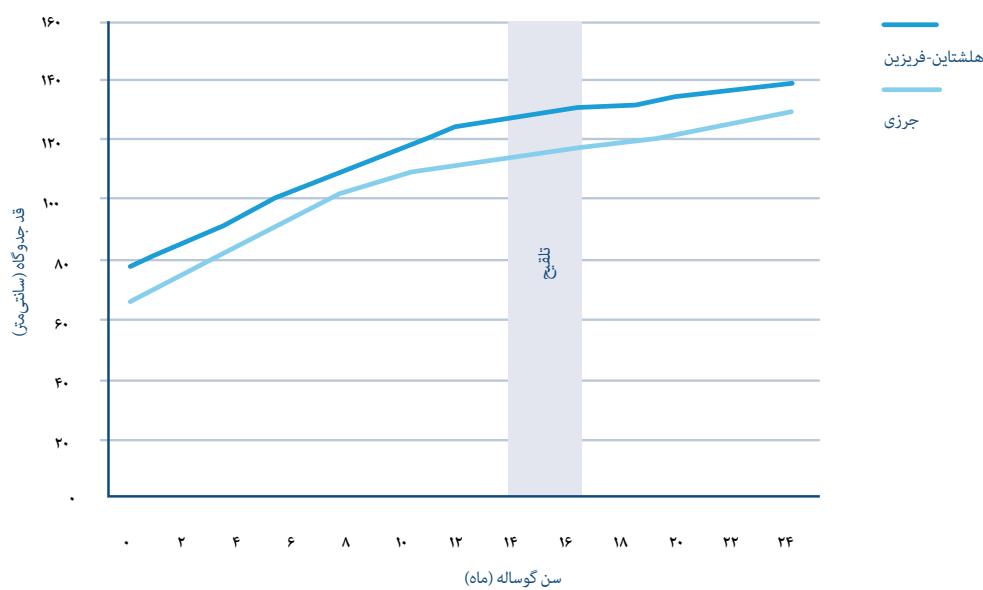
جزی		هلشتاین-فریزین			سن (ماه)
جدوگاه (سانتی‌متر)	وزن زنده (کیلوگرم)	جدوگاه (سانتی‌متر)	وزن زنده (کیلوگرم)		
۶۶	۲۷	۷۷	۴۰	۰	
۷۶	۶۰	۸۶	۸۵	۲	
۸۶	۸۸	۹۴	۱۳۰	۴	
۹۹	۱۱۸	۱۰۴	۱۸۰	۶	

ارقام هدف برای وزن زنده و جدوگاه در گوساله‌ی هلشتاین-فریزین و جزوی

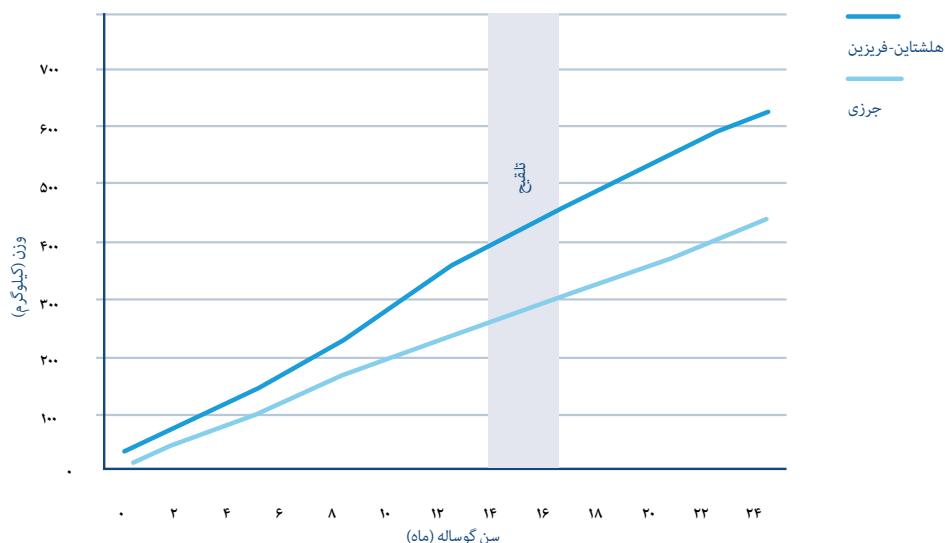
مدیریت پرورش گوسله شیری به روایت دلاوال

سن و وزن زنده بر حسب سن تلیسه‌ی در حال رشد در دو نژاد هلشتاین فریزین و جرزی در پایین درج گردیده است:

منحنی رشد انواع مختلف دارد. بسته به هر نژاد و هر کشور، انواع مختلف این منحنی را توصیه کرده و می‌کنند. نمونه‌هایی از انواع گوناگون این منحنی برای نمایش جدوجاه بر حسب

قد در نقطه‌ی جدوجاه بر حسب سن تلیسه‌ی هلشتاین-فریزین و جرزی:

MPC580

اتوماسیون تجهیز به جدیدترین نرم افزار پیشرفته مدیریت جامع گله

- محافظ Heavy Duty ، با روكش استیل، محکم و مقاوم در برابر شرایط چاله شیردوشی
- صفحه نمایش با قابلیت نمایش ٦ رقم
- دارای صفحه کلید فرمان (جدا دوشی، سورت گیت، دوشش دستی و ...)
- نمایش شماره دام، مدت زمان شیردوشی ، جریان و رکورد شیر هر دام
- دارای ٥ عدد دیود رنگی برای مشخص نمودن شرایط دام در حال دوشش (گاو تازه زا، تحت درمان، خشک و ...)
- Milk Sweep •

تیم فنی زانیارتک

با بهره‌گیری از نیروهای مهندسی و متخصص
جهت انجام سرویس‌های دوره‌ای و اضطراری
تعمیر و تعویض قطعات یدکی انواع
دستگاه‌های شیردوشی و فیدرمیکسر
آماده‌ی خدمات رسانی ۲۴ ساعته
در سراسر ایران خواهد بود

واحد فنی زانیارتک

پشتیبانی تهران

۰۹۱۲ ۲۲۴ ۶۵۳۱
قربانی
۰۹۹۱ ۲۰۵ ۸۲۵۹

پشتیبانی اصفهان

۰۹۱۳ ۶۹۵ ۹۳۳۵
رحمانی

انتقادها و پیشنهادها

۰۲۱۴۴۱۹۲۱۱۶